

Załącznik do uchwały Nr **LVI/475/2023**

Rady Miejskiej w Mroczy

z dnia **27 stycznia 2023** .....

MIASTO I GMINA
MROCZA

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mroczka na lata 2023-2026

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	3
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	5
DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	5
CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY MROCZA.....	8
POŁOŻENIE.....	8
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	9
INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA	11
EDUKACJA I WYCHOWANIE	12
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ...	13
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	15
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	15
PROBLEM ALKOHOLOWY.....	17
PROBLEM NIKOTYNOWY	18
PROBLEM NARKOTYKOWY	20
PROBLEM PRZEMOCY	22
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	25
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	26
POZOSTAŁE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	27
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	29
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	29
PROBLEM ALKOHOLOWY.....	31
PROBLEM NIKOTYNOWY	34
PROBLEM NARKOTYKOWY	35
PROBLEM PRZEMOCY	37
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	41
HAZARD.....	42
POZOSTAŁE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	44
PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA I GMINY MROCZA.....	46

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE MROCZA	49
RYNEK ALKOHOLOWY W MIEŚCIE I GMINIE MROCZA	54
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH	57
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	61
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE.....	69
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	69
ADRESACI PROGRAMU	70
REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA I GMINY MROCZA NA LATA 2023-2026....	70
ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	71
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	71
SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	73
SPIS RYSUNKÓW	73
SPIS WYKRESÓW	73
SPIS TABEL.....	75

WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2026 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy¹ Mrocza. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie miasta i gminy Mrocza na lata 2023-2028.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

---

¹ Każdorazowe użycie określenia „gmina” w niniejszym dokumencie, oznaczać będzie „Miasto i Gminę Mrocza”.

- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy, a w przypadku gminy Mrocza – Radę Miejską, na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2026, został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1608),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 633 z późn. zm.).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Diagnozę społeczną przeprowadza się w celu:

- identyfikacji przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,

- rozpoznania wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- oceny skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- zbadania regionalnych i lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- analizy podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia.

METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Miasta i Gminy Mrocza ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród mieszkańców Gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- problemów występujących wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy,
- przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH

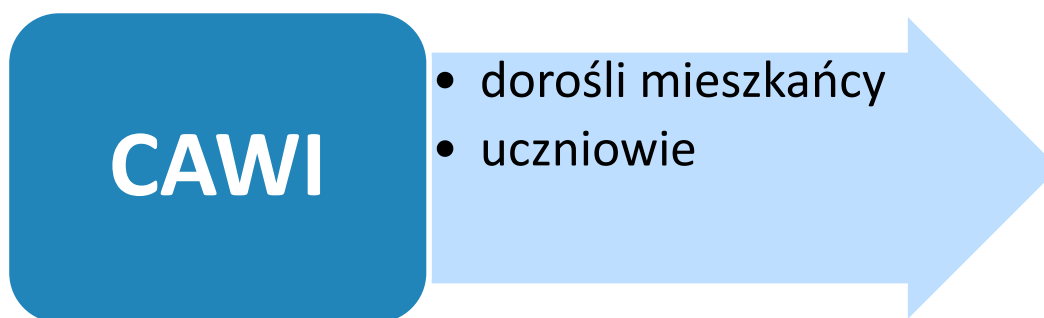
Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców na temat problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych oraz profilaktyki. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych:

- dorosłych mieszkańców Gminy,
- uczniów.

Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Badania wśród obydwu grup zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI (ang. Computer Assisted Web Interviews)**, która polega na przeprowadzeniu ankiety dostępnej w formie online.

Rysunek 1. Wykorzystane techniki badawcze podczas badania**DOBÓR PRÓBY**

Badania zostały przeprowadzone w grudniu 2022 roku i wzięły w nich udział łącznie 184 osoby. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

Rysunek 2. Struktura próby badawczej

PRÓBA BADAWCZA	
Dorośli mieszkańcy	Uczniowie
69 osób	115 osób

NARZĘDZIA BADAWCZE

Badania na terenie gminy Mrocza zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety, czyli gotowego formularza z pytaniami skierowanymi do respondentów.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%).

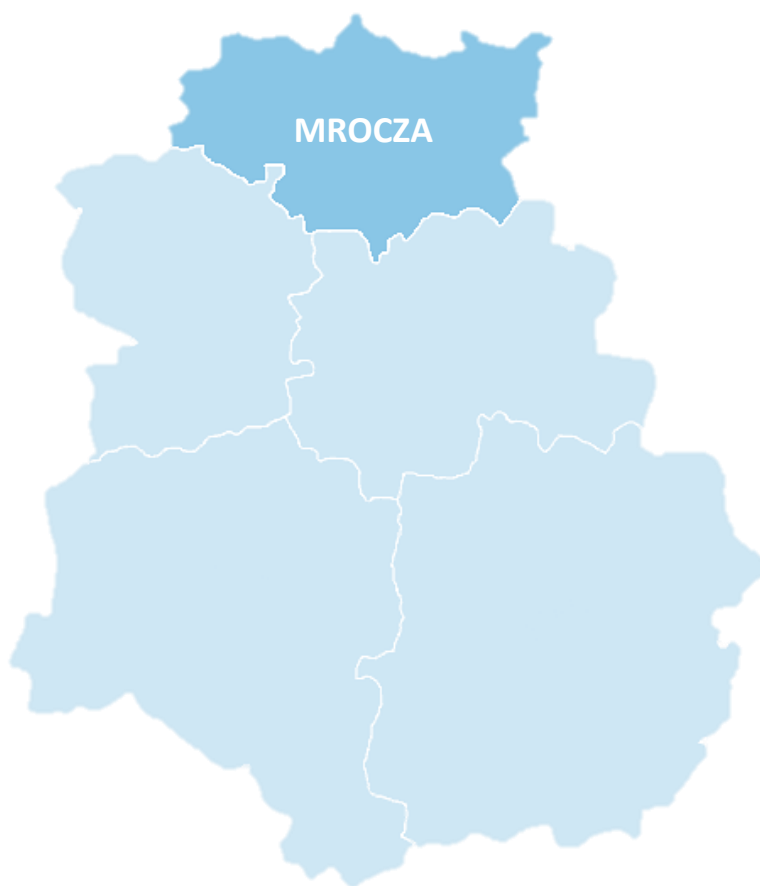

CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY MROCZA

POŁOŻENIE

Mrocza jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie nakielskim. Graniczy ona z 6 gminami – Nakło nad Notecią oraz Sadki w powiecie nakielskim, Łobżenica w powiecie pilskim, Sośno i Więcbork w powiecie sępoleńskim oraz Sicienko w powiecie bydgoskim. Siedzibą administracyjną Gminy jest miasto Mrocza, które współtworzy ją wraz z 15 sołectwami. Jej obszar obejmuje powierzchnię 150,71 km², czyli około 13,45% terenu całego powiatu. Charakterystyka obszaru gminy Mrocza sprzyja rozwojowi rolnictwa, ponieważ aż 73% terenu zajmują użytki rolne, z kolei 15% to lasy.

Rysunek 3. Położenie Miasta i Gminy Mrocza na mapie powiatu nakielskiego

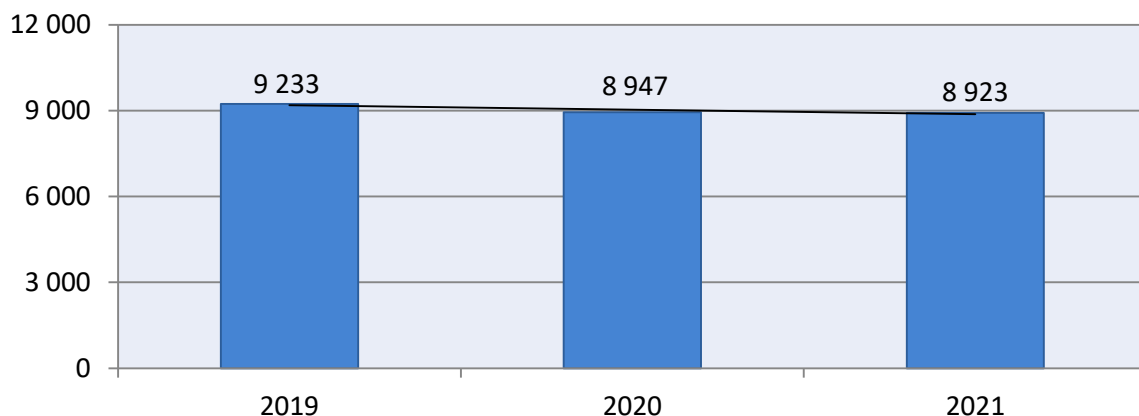
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://ssdip.bip.gov.pl/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Mrocza ukazuje obraz aktualnego stanu lokalnej społeczności. Populacja Gminy liczyła pod koniec 2021 roku 8 923 osoby, a na przestrzeni ostatnich trzech lat można zaobserwować systematyczny spadek w tym zakresie. W 2021 roku populacja Gminy zmniejszyła się względem 2019 roku o 3%.

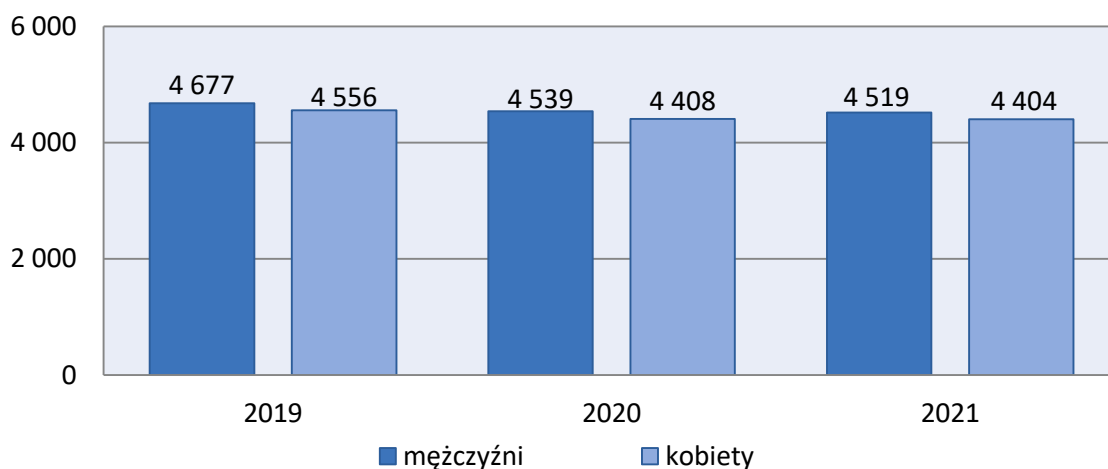
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Mrocza w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy występuje niewielka dysproporcja mieszkańców pod względem płci. W 2021 roku gminę Mrocza zamieszkiwały łącznie 4 404 kobiety oraz 4 519 mężczyzn, zatem udział kobiet w ogólnej liczbie ludności kształtował się na poziomie 49,4%, natomiast mężczyzn – 50,6%. Współczynnik feminizacji w Gminie w 2021 roku wyniósł 98, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 98 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W 2021 roku na terenie gminy Mrocza odnotowanych zostało 85 urodzeń oraz 91 zgonów, zatem przyrost naturalny wyniósł wówczas -6, co odpowiadało przyrostowi naturalnemu -0,67 na 1 000 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich trzech lat dostrzec można pozytywną, rosnącą tendencję w zakresie wskaźnika przyrostu naturalnego w Gminie. W porównaniu do powiatu nakielskiego jest to wartość znacznie wyższa, ponieważ w 2021 roku przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców wyniósł tam -3,51.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
urodzenia żywe	84	81	85
zgony	100	106	91
przyrost naturalny	-16	-25	-6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Mrocza według ekonomicznych grup wieku w 2021 roku przedstawiała się następująco:

- 20,7% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 60,9% mieszkańców było w wieku produkcyjnym – kobiety między 18-59 rokiem życia, mężczyźni między 18-64 rokiem życia;
- 18,4% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ludność gminy Mrocza według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2019-2021. W tym okresie nastąpiły niekorzystne przemiany demograficzne, gdyż zauważalny jest sukcesywny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa. Jednocześnie zaobserwować można wahania odsetka osób będących w wieku przedprodukcyjnym oraz regularny spadek udziału osób w wieku produkcyjnym. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2021 roku prezentował się nieco odmiennie od wskaźników w całym województwie kujawsko-pomorskim, gdyż osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły tam 18,4%, w wieku produkcyjnym – 59,0%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 22,6%.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	20,4	20,9	20,7
wiek produkcyjny	62,4	61,2	60,9
wiek poprodukcyjny	17,2	17,9	18,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA

Działalność kulturalną na terenie Gminy koordynuje przede wszystkim **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Mroczy**. Placówka jest samorządową instytucją kultury, służącą rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców. MGOKiR poza swoją statutową działalnością zajmuje się również prowadzeniem Wiejskiego Domu Kultury w Witosławiu oraz świetlic wiejskich w miejscowościach: Rościmin, Drzewianowo, Drążno, Kaźmierzewo, Białowieża, Izabela, Jeziorki Zabartowskie, Samsiecznynek, Matyldzin, Wyrza, Wiele, Krukówko oraz Ostrowo. Ośrodek animuje czas wolny lokalnej społeczności organizując m.in. imprezy kulturalne. Szeroka oferta placówki skierowana jest zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych mieszkańców Gminy.

Zadania w zakresie zaspokajania i rozwijania potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych prowadzi ponadto **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Mroczy**, wraz z filią w Witosławiu. Placówka jest samorządową instytucją kultury, która poza swoją podstawową działalnością, angażuje się w różnego rodzaju inicjatywy kulturalne organizowane na terenie Gminy, we współpracy z innymi podmiotami.

Zadania w zakresie sportu i rekreacji w gminie Mrocza realizuje również **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Mroczy** w skład, którego wchodzi Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Mroczy, Ośrodek Hotelowo-Rekreacyjny w Mroczy, a także Hala Widowiskowo-Sportowa w Mroczy. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna Gminy obejmuje także place zabaw i siłownie zewnętrzne.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna szkół na terenie gminy Mrocza prowadzona jest przez **Gminny Zespół Obsługi Oświaty**, powołany przez Radę Miejską w Mroczy. Zadania z zakresu edukacji i wychowania w Gminie realizowane są przez następujące podmioty:

- Szkołę Podstawową im. Wojska Polskiego w Mroczy wraz z oddziałami przedszkolnymi,
- Szkołę Podstawową im. Adama Mickiewicza w Witosławiu wraz z oddziałami przedszkolnymi,
- Przedszkole Miejskie w Mroczy,
- Technikum Bydgoskiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Mroczy.

Ponadto, na terenie gminy Mrocza działalność prowadzą 2 niepubliczne placówki, tj. **Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole „Mini Akademia” w Mroczy** oraz **Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia „KMK KOS” w Kosowie**. W Gminie nie funkcjonuje placówka sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, czyli żłobek lub klub dziecięcy, jednakże w 2021 roku Gmina Mrocza udzieliła dotacji celowej na dofinansowanie opieki nad 20 dziećmi w żłobku prowadzonym przez podmioty funkcjonujące na terenie sąsiednich gmin, obejmującej zapewnienie opieki dziecku w warunkach bytowych zbliżonych do warunków bytowych, właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz prowadzenia zajęć zabawowych z elementami edukacji.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których pomocy i wsparcia mogą skorzystać mieszkańcy gminy Mrocza, należą:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy,
- Urząd Miasta i Gminy w Mroczy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny przy MGOPS w Mroczy,
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy MGOPS w Mroczy,
- Świetlica Środowiskowa dla dzieci i młodzieży,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Klub Abstynenta w Mroczy,
- Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień „Koliber” w Nakle nad Notecią,
- Komisariat Policji w Mroczy,
- Straż Miejska w Mroczy,
- świetlice wiejskie,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Nakle nad Notecią,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nakle nad Notecią,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Mroczy,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Mroczy,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Kooperacja tych podmiotów odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkotykowym na terenie gminy Mrocza można zaliczyć:

- Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień,
- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, terapeutów uzależnień, specjalistów udzielającym wsparcia osobom uzależnionym,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,
- niepijących alkoholików.

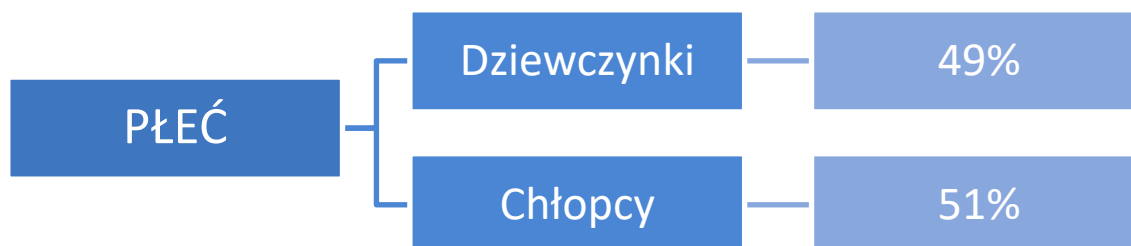
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży z terenu gminy Mrocza. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat realizowanych w szkole działań profilaktycznych.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Mrocza wypełnili 115 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne nieznaczną przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 51% ogółu. Dziewczyny wypełniły 49% kwestionariuszy.

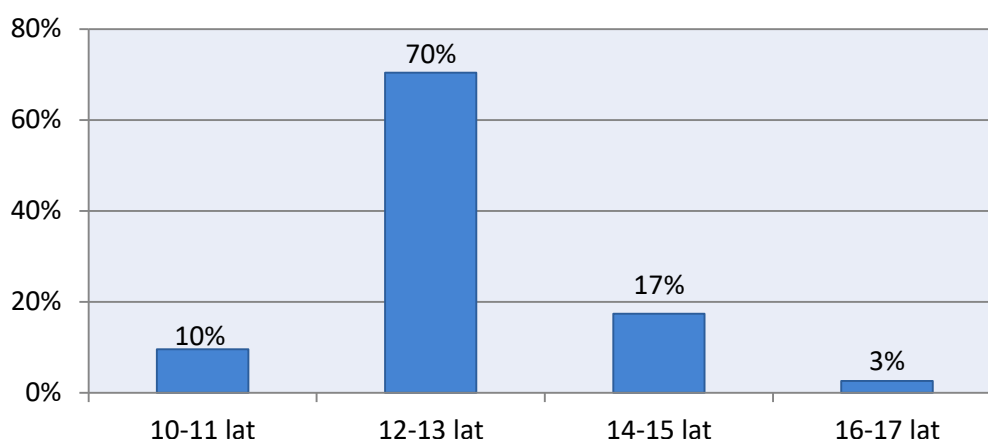
Rysunek 4. Płeć: N=115

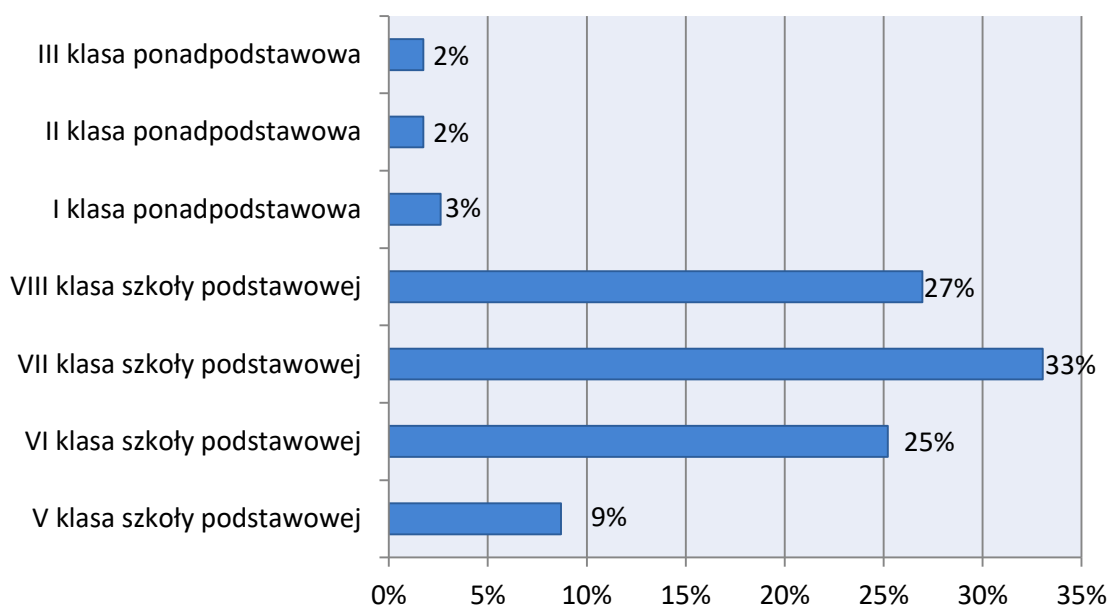
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat – 70%. Mniejszy odsetek badanych zadeklarował wiek mieszczący się w przedziale 14-15 lat (17%), 10% badanych miało wówczas 10-11 lat, a 3% ankietowanych wskazało na 16-17 lat.

Wykres 3. Wiek: N=115

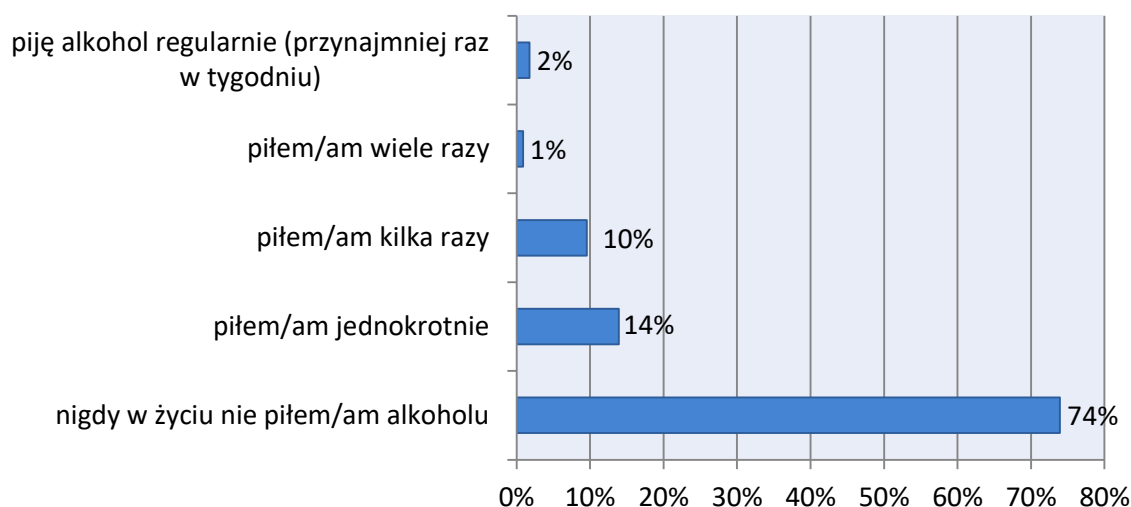
Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej, bo 33% osób biorących udział w badaniu uczęszczało do VII klasy szkoły podstawowej, 27% wskazało na klasę VIII, a 25% podało klasę VI. 9% osób to uczniowie klasy V, natomiast 3% badanych uczy się w klasie I szkoły ponadpodstawowej, a po 2% w klasach II i III szkoły ponadpodstawowej.

Wykres 4. Klasa: N=115

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z pytań skierowanych do uczniów odnosiło się do częstotliwości spożywania przez nich alkoholu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że kontakt z nim miał co czwarty badany młody mieszkaniec (27%). W grupie osób, które zadeklarowały sięgnięcie po alkohol większość stanowią uczniowie, którzy spożywali go jednokrotnie (14%), kilka razy alkohol piło 10% badanych, 1% osób spożywał alkohol wiele razy, a 2% przyznało, że pije go regularnie.

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=115

W ramach badań uzyskano również informacje o sposobie otrzymania/zdobycia alkoholu przez uczniów po raz pierwszy. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że ankietowani najczęściej byli nim częstowani lub nie pamiętają okoliczności w jakich go zdobyli (po 9 osób, tj. 30%). 6 badanych podało, że dostało go do spróbowania od rodziców (20%), natomiast 3 ankietowanych wskazało inne sposoby, gdzie wymieniono, m.in. sięgnięcie po alkohol przez pomyłkę: *pomyliłem z sokiem jabłkowym* (10%). 2 respondentów podkradło alkohol rodzicom (7%), z kolei 1 uczeń kupił go sobie samodzielnie (3%).

Tabela 3. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie poczęstował	30%	9
nie pamiętam	30%	9
rodzice dali mi spróbować	20%	6
inne	10%	3

podkradłem/am rodzicom	7%	2
kupiłem/am sobie sam/a	3%	1
poprosiłem/am kogoś o kupno	0%	0
dostałem/am od starszych kolegów	0%	0

Uczniowie, którzy spożywali alkohol zostali poproszeni o określenie w jakim wieku pierwszy raz po niego sięgnęli. Odpowiedzi respondentów są następujące: 20 osób wskazało na 10-13 lat (71%), natomiast po 1 uczniu określiło wiek w przedziale 14-15 lat oraz 16-17 lat (po 4%). 6 badanych zadeklarowało, że pierwszy kontakt z alkoholem miało w wieku poniżej 10 lat (21%). 2 ankietowanych pominęło to pytanie i nie udzieliło odpowiedzi.

Tabela 4. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=28

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	21%	6
10-13 lat	71%	20
14-15 lat	4%	1
16-17 lat	4%	1

Kolejne pytanie zadane uczniom ze szkół znajdujących się na terenie gminy Mrocza odnosiło się do częstotliwości spożycia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Zdecydowana większość uczniów nie piła alkoholu w tym okresie (24 osoby, tj. 83%). Ankietowani, którzy sięgnęli wtedy po alkohol pili go 1-2 razy (5 osób, tj. 17%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 5. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=29

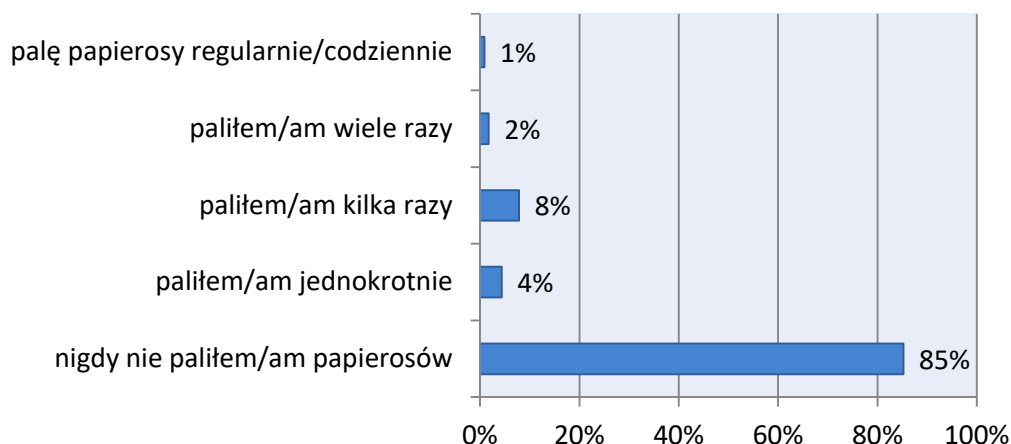
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	83%	24
1 – 2 razy	17%	5
3 – 4 razy	0%	0
5 – 7 razy	0%	0
więcej niż 7 razy	0%	0

PROBLEM NIKOTYNOWY

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne. Z deklaracji respondentów wynika, że kontakt z nimi miało 15% ankietowanych, w tym 4% sięgnęło po nie jednokrotnie, 8% – kilka razy, 2% paliło papierosy wiele razy, natomiast 1% robi to regularnie/codziennie.

Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=115

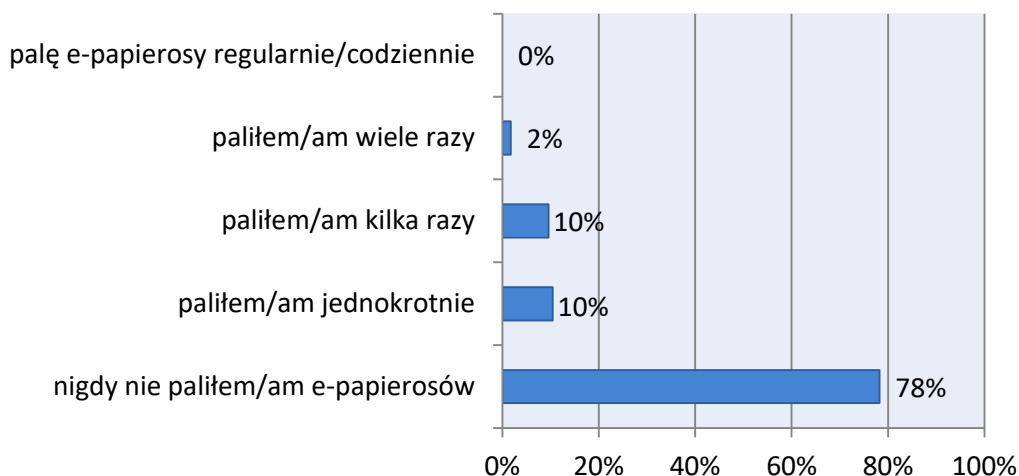
W ramach badań uzyskano również informacje odnośnie częstotliwości palenia papierosów przez uczniów w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Spośród wszystkich respondentów, którzy zadeklarowali, że palili papierosy w tym okresie, 6 osób sięgnęło po wyroby nikotynowe 1-2 razy (35%), natomiast 3 ankietowanych wskazało na 3-4 razy (18%), a 1 badany robił to więcej niż 10 razy (6%). Pozostali badani nie palili papierosów w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie (7 osób, tj. 41%).

Tabela 6. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=17

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	41%	7
1 – 2 razy	35%	6
3 – 4 razy	18%	3
5 – 10 razy	0%	0
więcej niż 10 razy	6%	1

Zbadaniu poddana została następnie częstotliwość palenia przez uczniów e-papierosów. Z deklaracji respondentów wynika, że po elektroniczne papierosy sięgnęło 22% ankietowanych, w tym po 10% paliło je jednokrotnie oraz kilka razy, natomiast 2% – wiele razy.

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)?**N=115**

Częstotliwość palenia e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem przedstawiona została w tabeli poniżej. Z zebranych danych wynika, że w tym okresie po elektroniczne papierosy sięgnęło 44% badanych, przy czym 5 osób robiło to 1-2 razy (20%), 4 osoby wskazały na 3-4 razy (16%), a 2 badanych przyznało się do palenia e-papierosów więcej niż 10 razy (8%).

Tabela 7. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=25

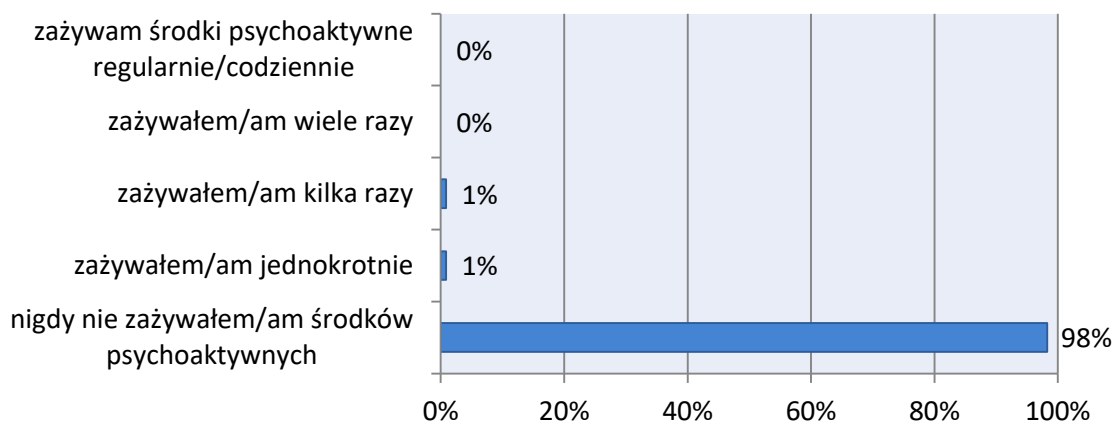
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	56%	14
1 – 2 razy	20%	5
3 – 4 razy	16%	4
5 – 10 razy	0%	0
więcej niż 10 razy	8%	2

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych w Diagnostyce obszarów dotyczył zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z kolejnego wykresu, po 1% badanych sięgnęło po substancje psychoaktywne jednokrotnie oraz kilka razy.

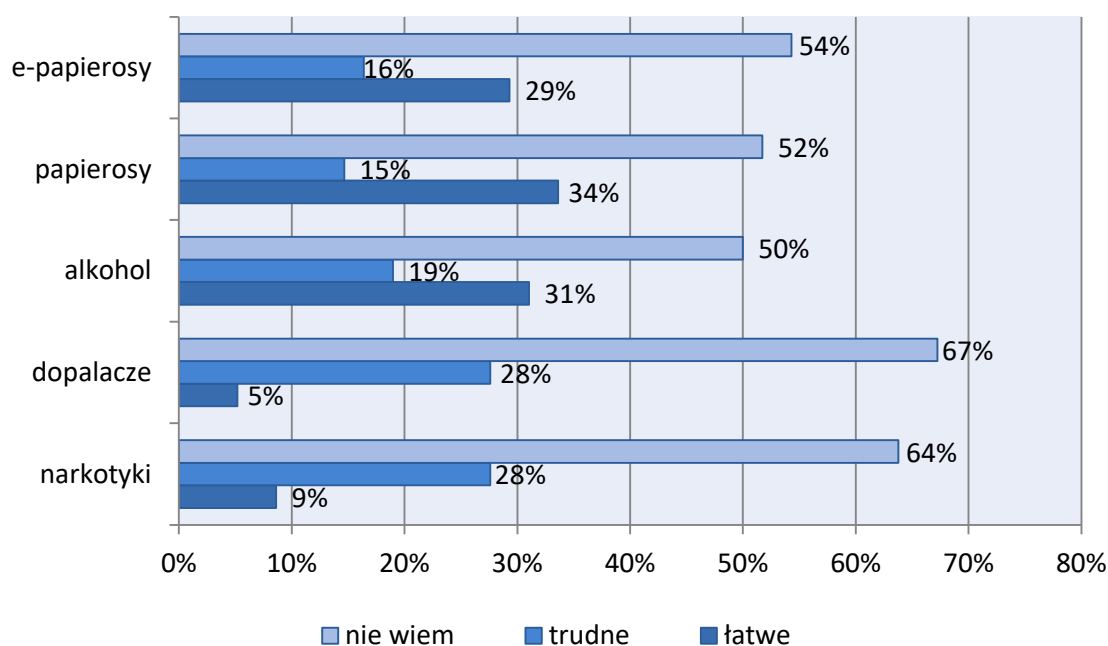
Wykres 8. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=115

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 9% ankietowanych, a trudne dla 28%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 5% ankietowanych, a trudne dla 28%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 31% ankietowanych, a trudny dla 19%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 34% ankietowanych, a trudne dla 15%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 29% ankietowanych, a trudne dla 16%.

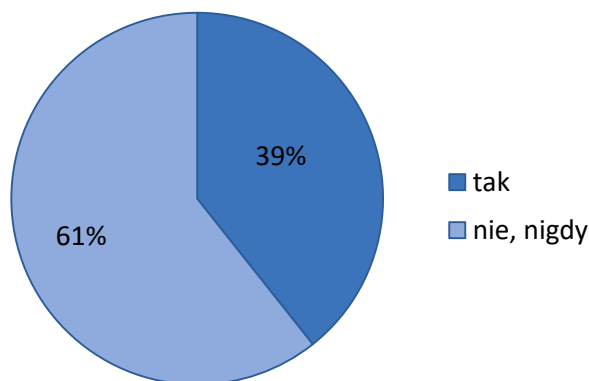
Wykres 9. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=115

PROBLEM PRZEMOCY

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy. Uczniów spytano o to, czy zdarzyło im się kiedykolwiek jej doświadczyć. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 39% badanych.

Wykres 10. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=115

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony rówieśników – przyznało to 20 osób (49%). 14 respondentów wskazało na inne osoby, wśród których wymieniano najczęściej *kolegów* (34%). Doświadczenie przemocy ze strony rodzeństwa zadeklarowało 10 uczniów (24%), natomiast 3 badanych wskazało na mamę (7%), a 2 ankietowanych na tatę (5%).

Tabela 8. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=41

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rówieśnicy	49%	20
inne osoby	34%	14
rodzeństwo	24%	10
mama	7%	3
tata	5%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy psychicznej doświadczyło 23 uczniów (61%),
- przemocy fizycznej doznało 17 uczniów (45%),
- przemocy seksualnej doświadczyło 3 uczniów (8%),
- zaniedbania doznał 1 uczeń (3%).

3 badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

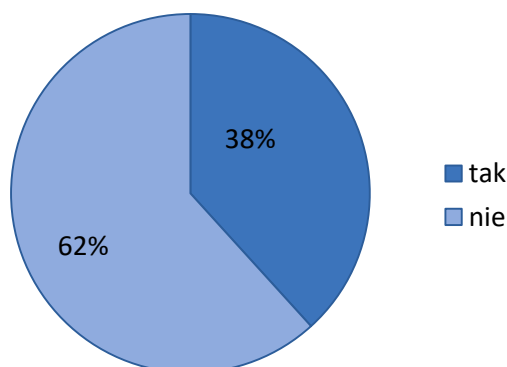

Tabela 9. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=38

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	61%	23
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	45%	17
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydzał itp.	8%	3
nie miałem/am zapewnionej opieki kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy kiedykolwiek w życiu doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Odpowiedzi kształtują się podobnie, jak w przypadku pytania o doświadczenie przemocy. Zastosowanie kiedykolwiek przemocy zadeklarowało 38% osób.

Wykres 11. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=115

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Można zauważyć, iż: przemoc psychiczną zastosowało 24 uczniów (60%), fizyczną – 21 osób (53%), natomiast przemoc seksualną – 1 badany (3%).

Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	60%	24
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	53%	21
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który go zawstydzał itp.	3%	1

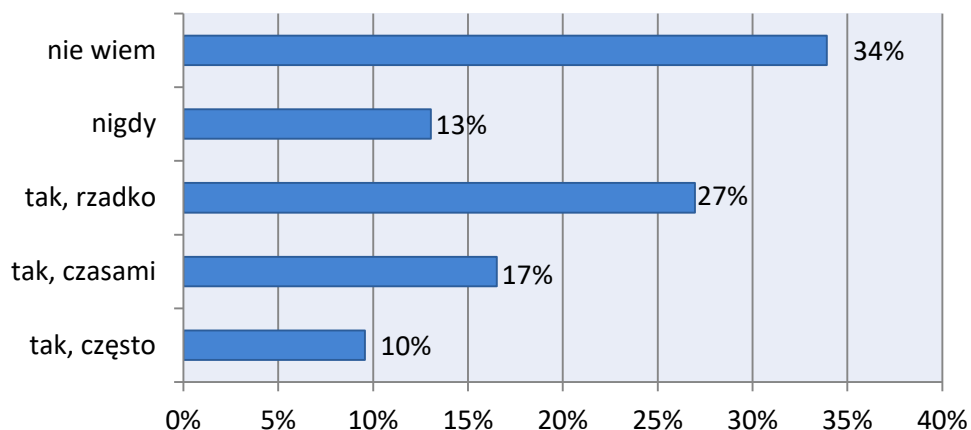
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

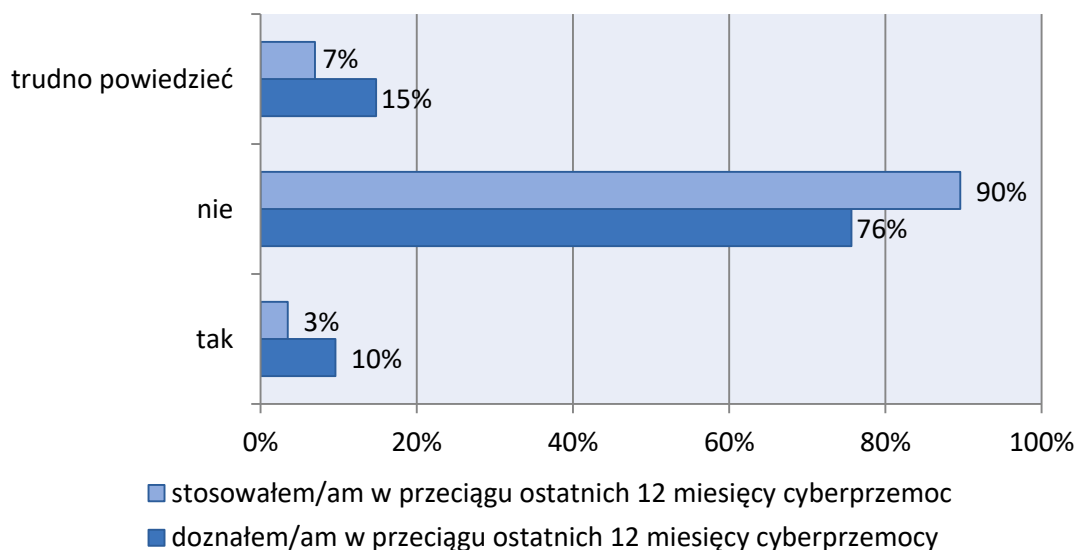
Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznała to ponad połowa respondentów (54%). Z udzielonych przez 27% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce rzadko, 17% przyznało, że zdarzają się czasami, a zdaniem 10% – często.

Wykres 12. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=115

Aby ocenić skalę zjawiska cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży z gminy Mrocza, poprosiliśmy ankietowane osoby o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z deklaracji uczniów wynika, że problemu tego doznało 10% badanych, z kolei 15% miało trudność w określeniu czy doświadczyło tego problemu. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 3% badanych, a 7% zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

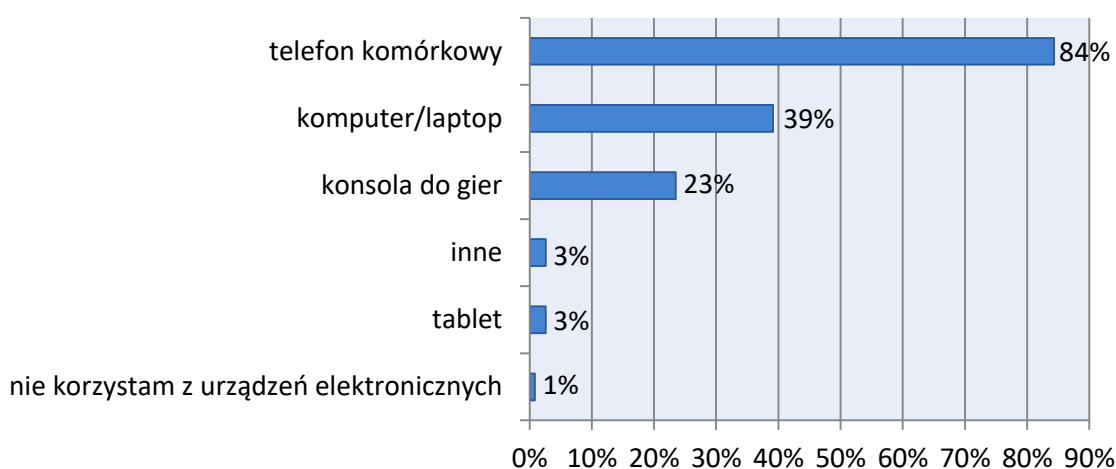
Wykres 13. Czy doznałeś/aś oraz stosowałeś/aś w ciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=115

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Następne pytanie zadane respondentom miało na celu zweryfikowanie, z jakich urządzeń elektronicznych korzystają najczęściej uczniowie z gminy Mrocza. Zebrany materiał badawczy wykazał, że niemal wszyscy ankietowani korzystają z tego rodzaju urządzeń (99%), w tym najwięcej osób zaznaczyło, że sięga najczęściej po telefon komórkowy (84%), 39% wskazało na komputer/laptop, 23% ankietowanych podało konsolę do gier, z kolei po 3% respondentów zaznaczyło tablet oraz inne, bliżej nieokreślone urządzenia.

Wykres 14. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=115

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość młodych mieszkańców gminy Mrocza poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie (38 osób, tj. 34%) oraz powyżej 3 godzin do 5 godzin (29 osób, tj. 26%). 21 osób przeznacza na to powyżej 5 do 7 godzin (19%), 13 osób – powyżej 7 godzin dziennie (12%), natomiast 8 respondentów – do 1 godziny dziennie (7%). 3 osoby zadeklarowały, że nie korzystają z urządzeń elektronicznych codziennie (3%). 2 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 11. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=112

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	7%	8
powyżej 1 godziny do 3 godzin	34%	38
powyżej 3 godzin do 5 godzin	26%	29
powyżej 5 godzin do 7 godzin	19%	21
powyżej 7 godzin	12%	13
nie korzystam z urządzeń elektronicznych codziennie	3%	3

Jak wynika z deklaracji uczniów, 52 z nich przyznało, że zdarzyło im się ukrywać prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych (45%), z czego 6 osób zrobiło to jednokrotnie (5%), 30 badanych wskazało na odpowiedź „czasami” (26%), 9 ankietowanych kłamało w takiej sytuacji często (8%), natomiast 7 uczniów przyznało, że zdarzało im się to bardzo często (6%).

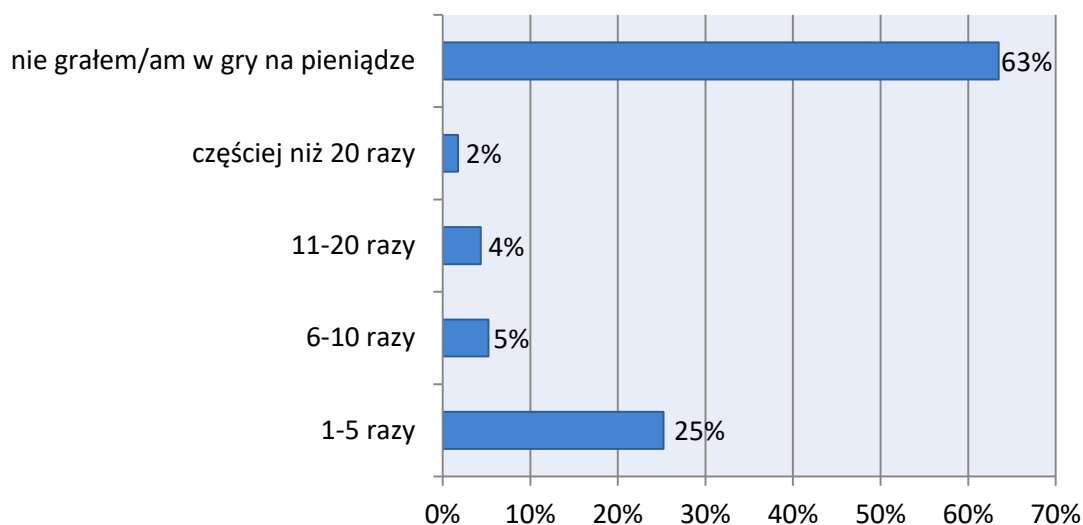
Tabela 12. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na urządzeniach elektronicznych np. przed rodzicami? N=114

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	6%	7
tak, często	8%	9
tak, czasami	26%	30
tak, jednokrotnie	5%	6
nie	54%	62

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W poniższej tabeli przedstawione zostały odpowiedzi badanych na pytanie o częstotliwość grania w gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. W tym okresie podejmowało się tego 36% badanych. Największy odsetek z nich grał 1-5 razy (25%). Mniejszy odsetek stanowili badani, którzy grali w gry na pieniądze 6-10 razy (5%), 11-20 razy (4%) oraz częściej niż 20 razy (2%).

Wykres 15. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze? (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.) N=115

Uczniowie, którzy zadeklarowali podejmowanie się gier na pieniądze, najczęściej sięgali po zdraпки (33 osoby, tj. 79%). 7 badanych wskazało na inne, bliżej nieokreślone gry (17%), 6 osób podało lotto (14%), 5 ankietowanych – maszyny do gier hazardowych (12%), 4 uczniów – zakłady bukmacherskie (10%), a 1 respondent grał w gry karciane na pieniądze (2%).

Tabela 13. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=42

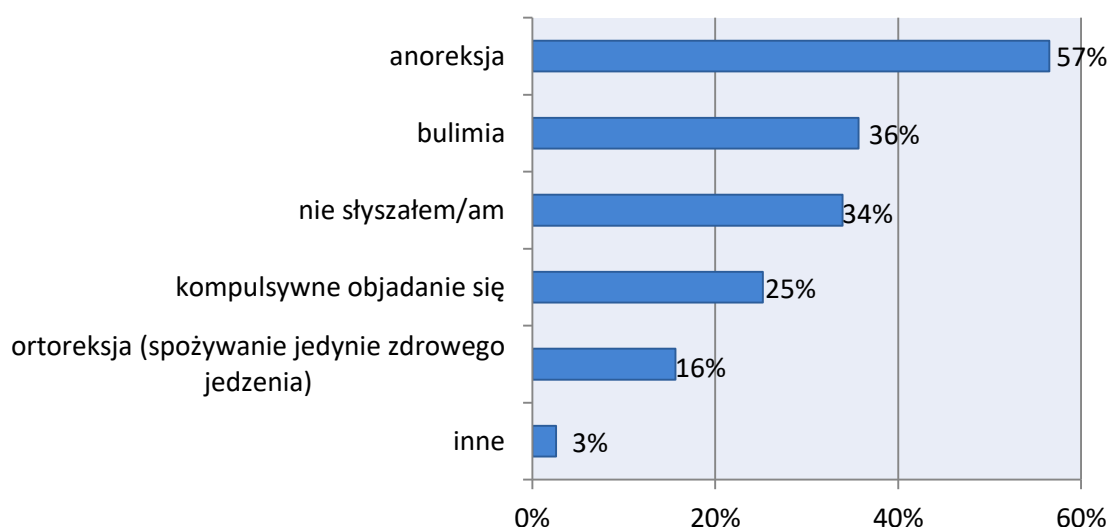
Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdraпки	79%	33
inne	17%	7
lotto	14%	6
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	12%	5
zakłady bukmacherskie	10%	4
gry karciane, np. poker (w tym online)	2%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

POZOSTAŁE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części uczniowie odpowiedzieli na pytanie dotyczące wiedzy o różnego rodzaju zaburzeniach odżywiania. Z zebranych danych wynika, że ankietowani słyszeli przede wszystkim o anoreksji (57%), 36% ankietowanych słyszało o bulimii, natomiast co czwarta osoba o kompulsywnym objadaniu się (25%). 16% respondentów wskazało na ortoreksję, a na 3% inne zaburzenia, wymieniając: *anemię, stomię, cukrzycę i raka*. Co trzeci ankietowany nie słyszał o żadnych zaburzeniach odżywiania (34%).

Wykres 16. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=115

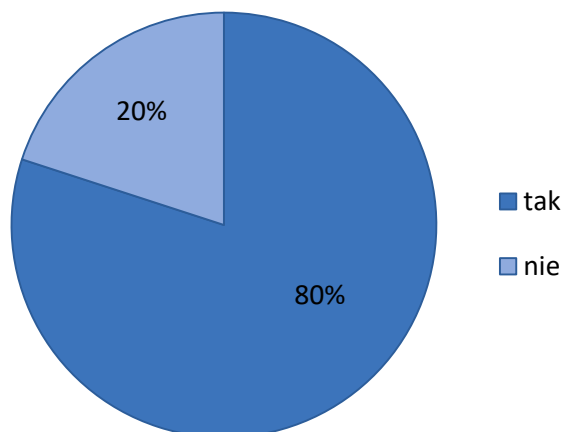

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

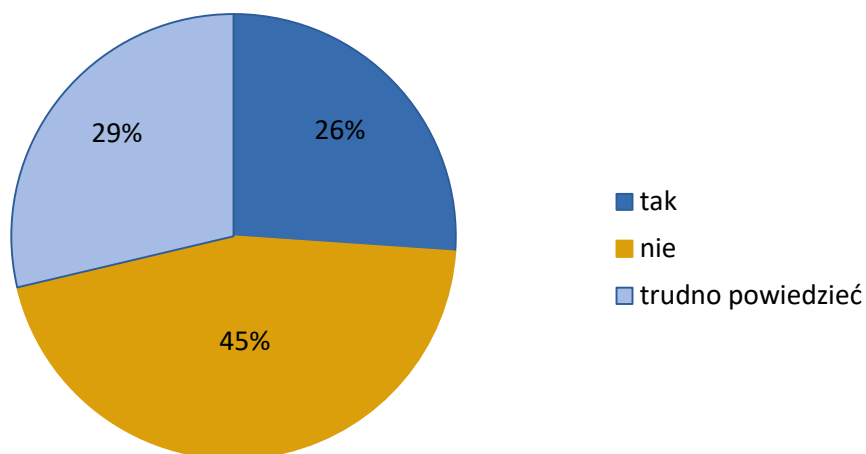
W ostatniej części ankiety znajdowały się pytania dotyczące zjawiska zakupoholizmu, które należy do kategorii uzależnień behawioralnych. Zapytano uczniów czy wiedzą, czym jest zakupoholizm. Jak wynika z poniższego wykresu przeważająca większość badanych deklaruje znajomość tego zaburzenia (80%).

Wykres 17. Czy wiesz czym jest zakupoholizm? N=115

W ostatnim pytaniu kwestionariusza ankiety poproszono uczniów o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy znają w swoim najbliższym otoczeniu osoby, które doświadczają problemu zakupoholizmu. Z odpowiedzi wynika, że 26% badanych zna takie osoby, a 29% respondentów miało trudności z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 18. Czy znasz w swoim najbliższym otoczeniu osoby, które doświadczają problemu zakupoholizmu? N=115

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem sięgania po alkohol i inne substancje psychoaktywne oraz palenia papierosów i e-papierosów wśród dorosłych mieszkańców gminy Mrocza, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

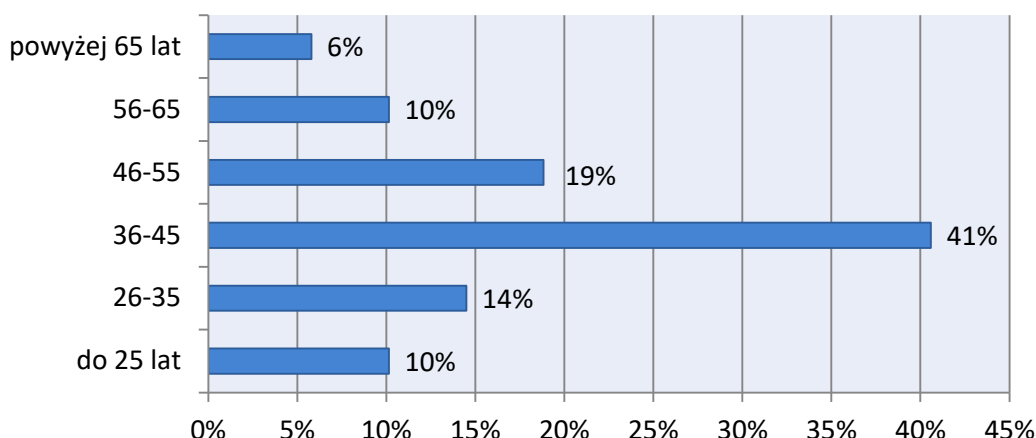
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Mrocza wzięło udział 69 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 80% ogółu, natomiast mężczyźni pozostałe 20%.

Rysunek 5. Płeć: N=69

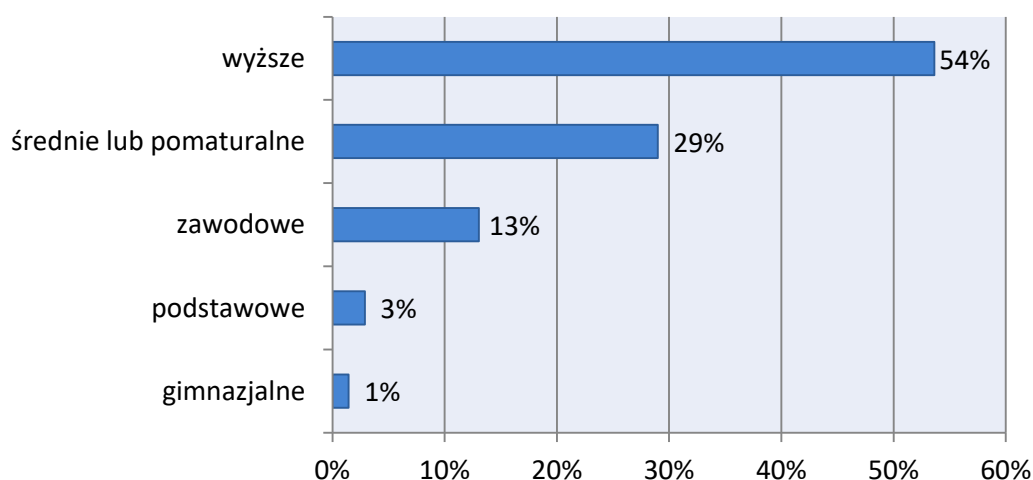

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (41%). Badani mający między 46-55 lat stanowili 19%, natomiast w wieku 26-35 lat – 14%. Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 56-65 lat oraz mniej niż 25 lat (po 10%), a także powyżej 65 lat (6%).

Wykres 19. Wiek: N=69

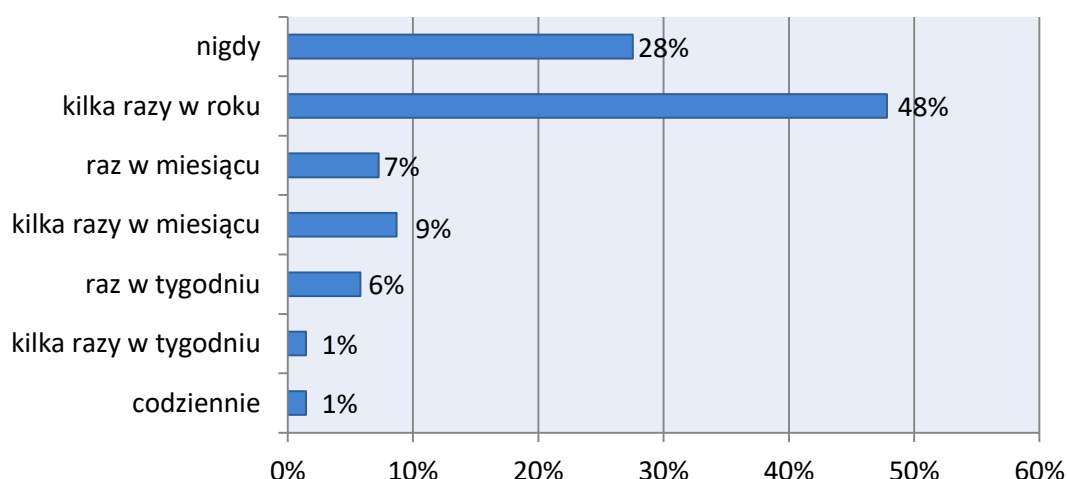
Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (54%), 29% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast 13% z wykształceniem zawodowym. 3% badanych zakończyło edukację na poziomie podstawowym, z kolei 1% – gimnazjalnym.

Wykres 20. Wykształcenie: N=69

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Można zauważyć, iż po 1% sięga po alkohol codziennie i kilka razy w tygodniu, 6% respondentów – raz w tygodniu, 9% – kilka razy w miesiącu, a 7% – raz w miesiącu. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 28% mieszkańców, z kolei blisko co drugi badany sięga po niego okazjonalnie, tj. kilka razy w roku (48%).

Wykres 21. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=69

Poniższa tabela przedstawia ilość porcji alkoholu wypijanego przez ankietowanych w ciągu całego dnia, w którym go spożywają. Większość respondentów deklaruje, że w dniu, w którym pije alkohol wypija 1-2 porcje tego napoju (36 osób, tj. 78%). Mniej mieszkańców wskazało na 3-4 porcje (7 osób, tj. 15%), natomiast po 1 ankietowanym na 5-7 porcji, 8-10 porcji oraz 11 i więcej porcji (po 2%). 4 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 14. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=46

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
1-2	78%	36
3-4	15%	7
5-7	2%	1
8-10	2%	1
11 i więcej	2%	1

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że większość mieszkańców nigdy nie

pracowała w stanie po spożyciu alkoholu (43 osoby, tj. 86%). Do takiego zachowania przyznało się 2 badanych, którzy stwierdzili, że taka sytuacja miała miejsce raz (4%). 5 osób odpowiadających na to pytanie nie pracuje (10%).

Tabela 15. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

N=50

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	86%	43
raz mi się to zdarzyło	4%	2
zdarza mi się to sporadycznie	0%	0
zdarza mi się to często	0%	0
nie pracuję	10%	5

Kolejną analizowaną kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów zadeklarowała, że nigdy nie kierowała pojazdem w tym stanie (43 osoby, tj. 86%). Na uwagę zasługuje jednak fakt, że 2 osobom zdarzyło się to raz (4%), a 1 respondentowi zdarza się to sporadycznie (2%). 4 badanych odpowiadających na to pytanie nie posiada prawa jazdy (8%).

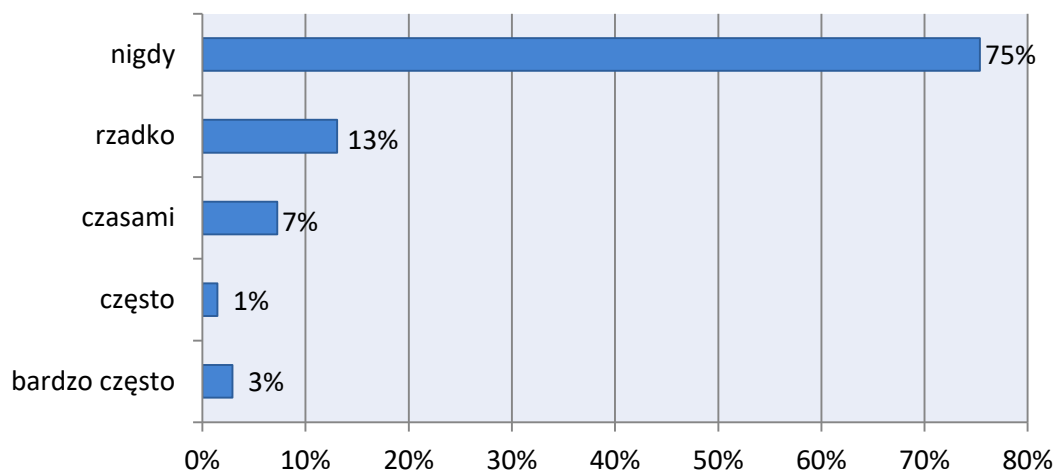
Tabela 16. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=50

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	86%	43
raz mi się to zdarzyło	4%	2
zdarza mi się to sporadycznie	2%	1
zdarza mi się to często	0%	0
nie posiadam prawa jazdy	8%	4

Następnym etapem badania było sprawdzenie skali problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu w Gminie. Jak wynika z zebranych danych, co czwarty respondent był świadkiem takiej sytuacji (24%). 13% badanych wskazało na odpowiedź „rzadko”, 7% stwierdziło, że było tego świadkiem czasami, 1% – często, a 3% – bardzo często.

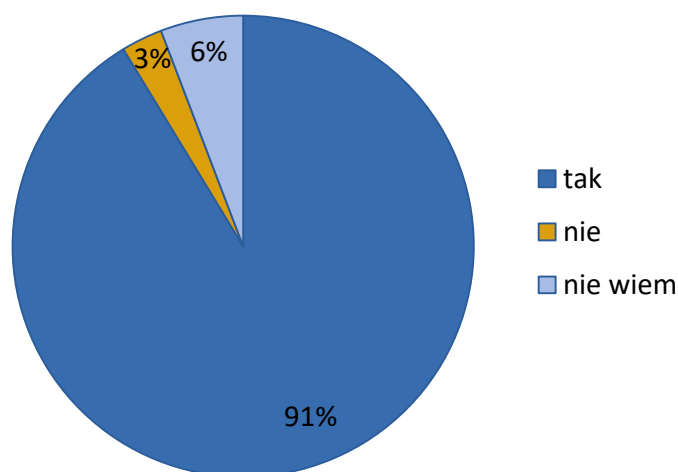

Wykres 22. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=69

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród niektórych mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 6% badanych, większość stwierdziła, że ma on negatywny wpływ (91%), natomiast 3% badanych twierdzi, że spożycie alkoholu nie wpływa na rozwój dziecka.

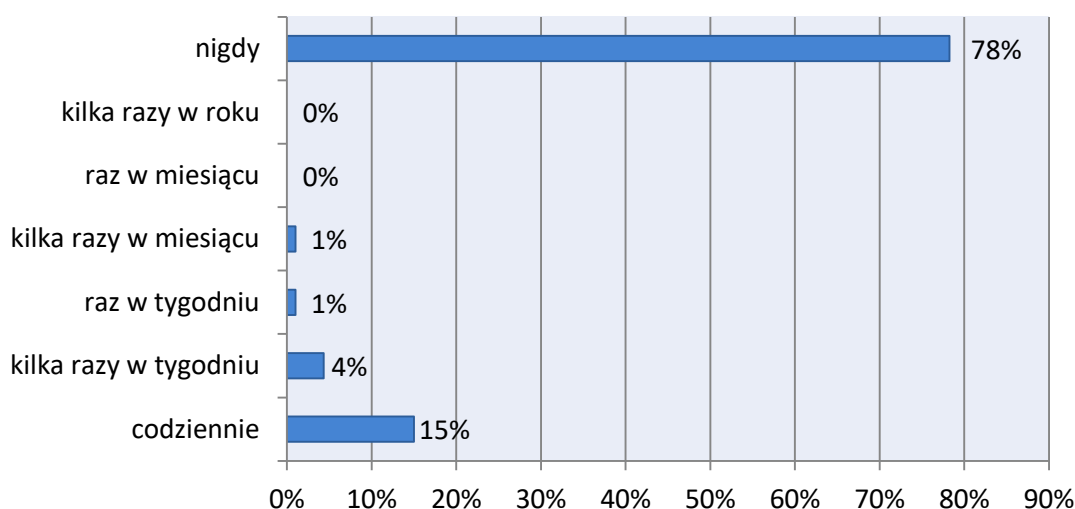
Wykres 23. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=69

PROBLEM NIKOTYNOWY

Drugi z analizowanych obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców gminy Mrocza. Spośród wszystkich badanych osób, papierosy pali 21%, przy czym po 1% sięga po nie kilka razy w miesiącu oraz raz w tygodniu, 4% – kilka razy w tygodniu, natomiast 15% – codziennie.

Wykres 24. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=69

W tabeli poniżej przedstawiona została ilość dziennie wypalanych przez dorosłych mieszkańców sztuk papierosów. Na podstawie zebranych danych można zauważyć, że 2 osoby nie wiedzą ile dziennie papierosów wypalają, ponieważ nie liczą ich ilości (13%), a 3 respondentów nie pali codziennie, więc miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (20%). 2 respondentów deklaruje, iż sięga po papierosa mniej niż 5 razy w ciągu dnia (13%), 5 badanych deklaruje wypalanie 6-15 sztuk dziennie (33%), 2 osoby palą 16-25 sztuk dziennie (13%), natomiast 1 ankietowany – więcej niż 25 sztuk (7%).

Tabela 17. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=15

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nie palę codziennie	20%	3
nie wiem, nie liczę	13%	2
poniżej 5 sztuk	13%	2
6-15 sztuk	33%	5
16-25 sztuk	13%	2
więcej niż 25 sztuk	7%	1

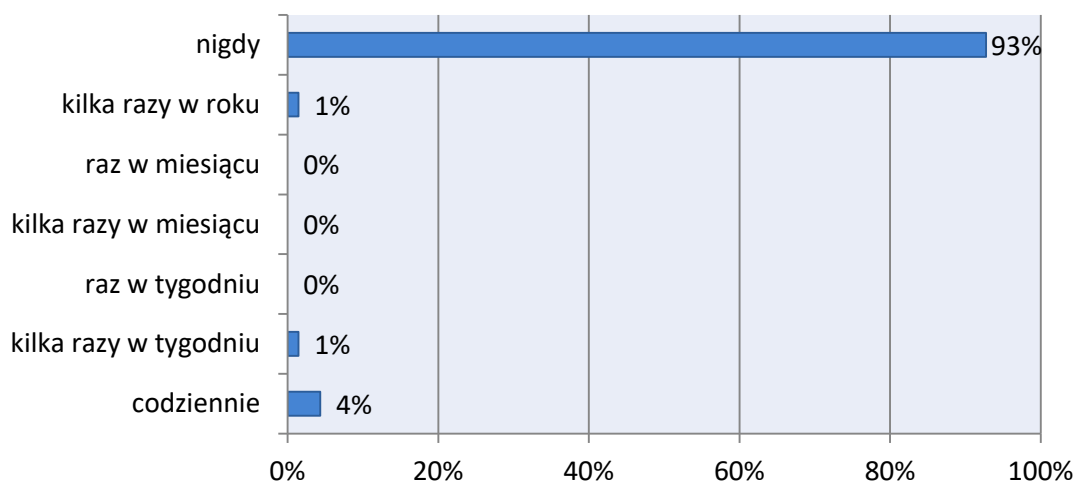
Poniższa tabela prezentuje rozkład odpowiedzi mieszkańców na pytanie o próby rzucenia przez nich palenia. Z zebranych danych wynika, że zerwać z nałogiem próbowało łącznie 9 osób (60%), w tym 3 badanych jednokrotnie (20%), a 6 respondentów – wiele razy (40%). 1 badany zamierza spróbować rzucić palenie (7%), a 5 osób nie próbowało zerwać z nałogiem, gdyż pali okazjonalnie (33%).

Tabela 18. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=15

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy nie próbowałem/am	0%	0
nie próbowałem/am, bo palę okazjonalnie	33%	5
nie, ale zamierzam spróbować	7%	1
tak, raz, ale nie udało mi się	20%	3
tak, wiele razy, ale nie udało mi się	40%	6

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło palenia elektronicznych papierosów. Zebrany materiał badawczy wykazał, że e-papierosy pali zaledwie 6% dorosłych mieszkańców, w tym 4% codziennie, natomiast po 1% – kilka razy w roku oraz kilka razy w tygodniu.

Wykres 25. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=69

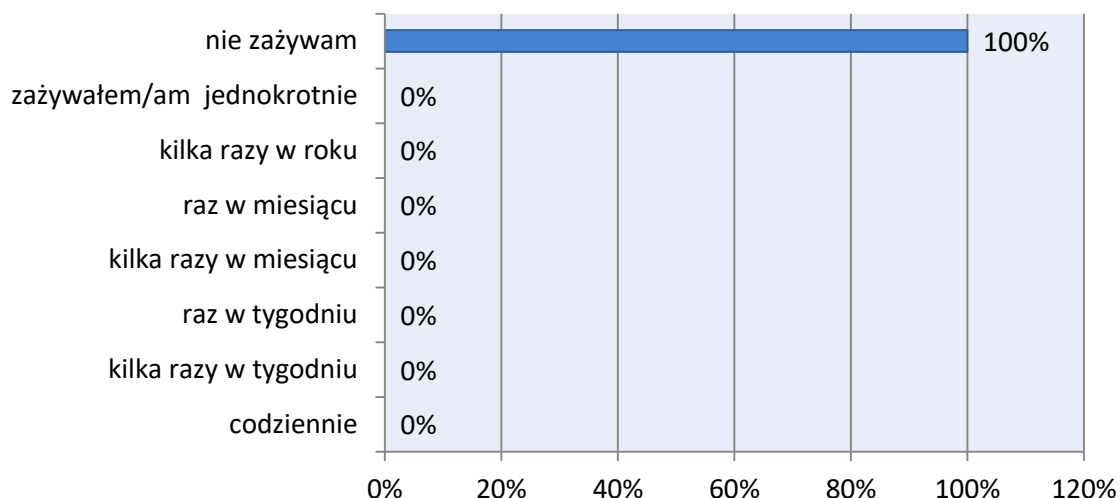

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali zażywania środków psychoaktywnych innych niż alkohol, przez dorosłych mieszkańców Gminy. Sięgania po tego typu substancje nie zadeklarował żaden badany.

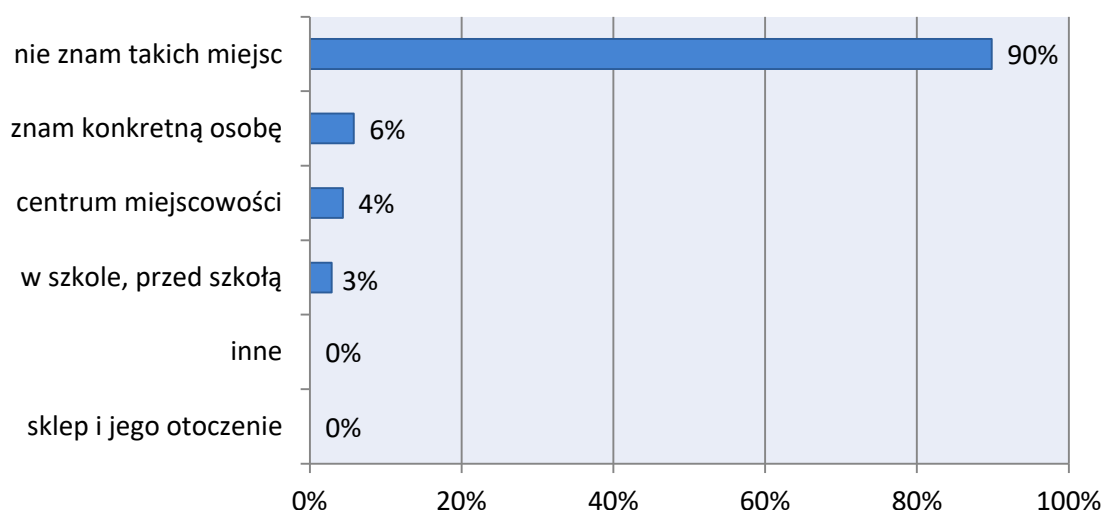

Wykres 26. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=69

Respondentom zostało również zadane pytanie o znajomość konkretnych miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można pozyskać narkotyki lub dopalacze. Badania wykazały stosunkowo niski odsetek ankietowanych deklaruujących znajomość takich miejsc (10%), przy czym najwięcej ankietowanych wskazało na znajomość konkretnej osoby (6%), 4% osób stwierdziło, że takie substancje można nabyć w centrum miejscowości, z kolei zdaniem 3% – w szkole, przed szkołą.

Wykres 27. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=69

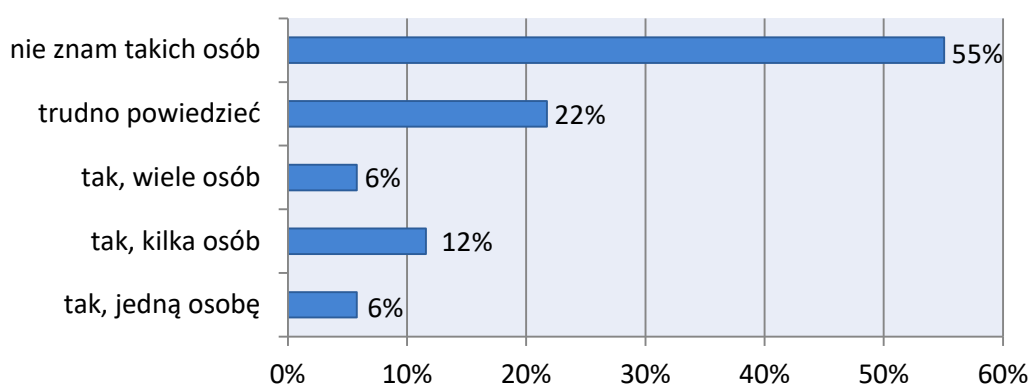
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM PRZEMOCY

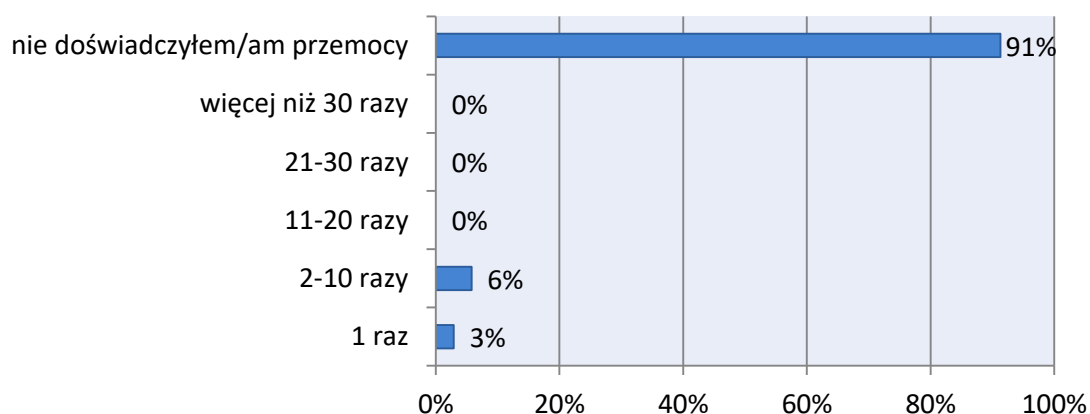
Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 6% odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, 12% – kilka osób, a kolejne 6% – wiele osób. Co piąty respondent nie jest pewien czy zna taką osobę (22%), natomiast ponad połowa badanych nie zna osób doświadczających przemocy domowej (55%).

Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=69

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w okresie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, przemocy doznało 9% mieszkańców, wśród których 3% doświadczyło jej 1 raz, natomiast 6% – 2-10 razy.

Wykres 29. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=69

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 6 badanych, tj. 100%. Przemocy fizycznej, seksualnej oraz mobbingu doświadczyło po 1 badany (po 17%).

Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
przemoc psychiczna	100%	6
przemoc fizyczna	17%	1
przemoc seksualna	17%	1
mobbing	17%	1
przemoc ekonomiczna	0%	0
zaniedbanie	0%	0
nie wiem	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Respondentów zapytano również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej osób doznało przemocy ze strony partnera/partnerki oraz współmałżonka/i (po 2 osoby, tj. 33%). Pojedyncze odpowiedzi padły na tatę i rodzeństwo (po 17%).

Tabela 20. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6

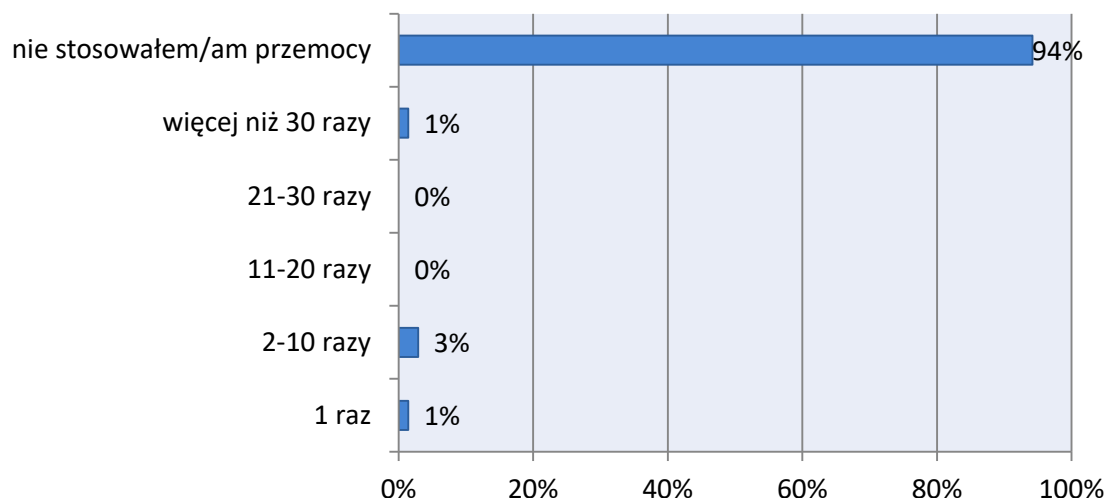
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
partner/partnerka	33%	2
mąż/żona	33%	2
tata	17%	1
rodzeństwo	17%	1
mama	0%	0
pracodawca	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
dziadkowie	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
nieznajomy/a	0%	0
inne osoby	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się zaledwie 5% badanych mieszkańców z gminy Mrocza, przy czym największy odsetek osób zadeklarował zastosowanie jej 2-10 razy (3%), natomiast po 1% – 1 raz oraz więcej niż 30 razy.

Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=69

Respondenci, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali zastosowanie przemocy, przede wszystkim kierowali ją w stosunku do dziecka/dzieci (3 osoby, tj. 75%) oraz partnera/partnerki (1 osoba, tj. 25%).

Tabela 21. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
dziecko/dzieci	75%	3
partner/partnerka	25%	1
rodzice	0%	0
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0
mąż/żona	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
nieznajomy/a	0%	0
inne	0%	0

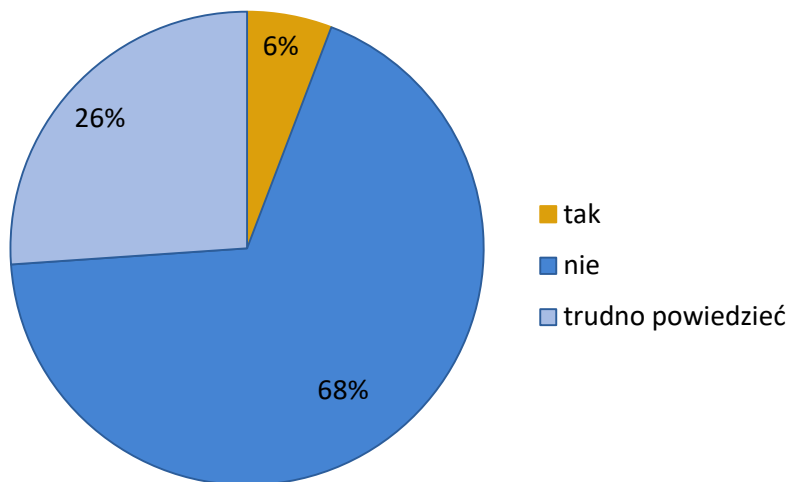
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kary fizyczne popiera 6% badanych, z kolei 26% miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 68% mieszkańców.

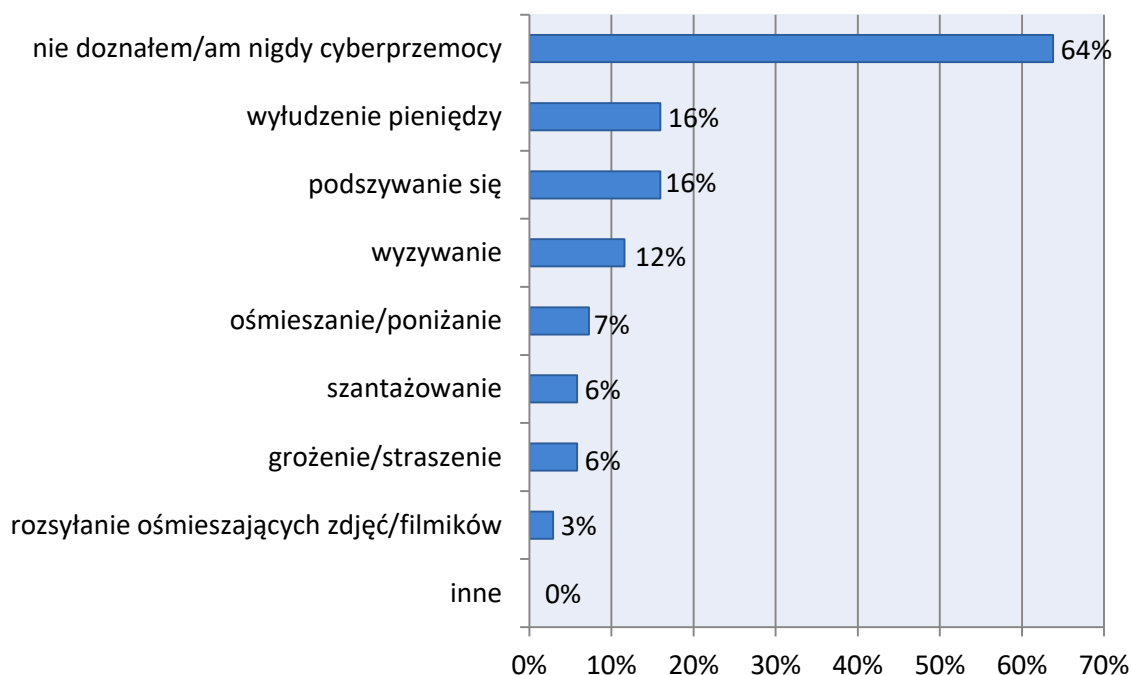

Wykres 31. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=69

Aby ocenić skalę zjawiska cyberprzemocy wśród mieszkańców gminy Mrocza, poprosiliśmy ankietowane osoby o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się doświadczyć, którejś z niżej wymienionych jej form. Z deklaracji respondentów wynika, że problemu tego doznało 36% badanych, w tym: po 16% wyłudzenia pieniędzy i podszywania się, 12% – wyzywania, 7% – ośmieszania/poniżania, po 6% – szantażowania i grożenia/straszenia, natomiast 3% – rozsyłania ośmieszających zdjęć/filmików.

Wykres 32. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=69

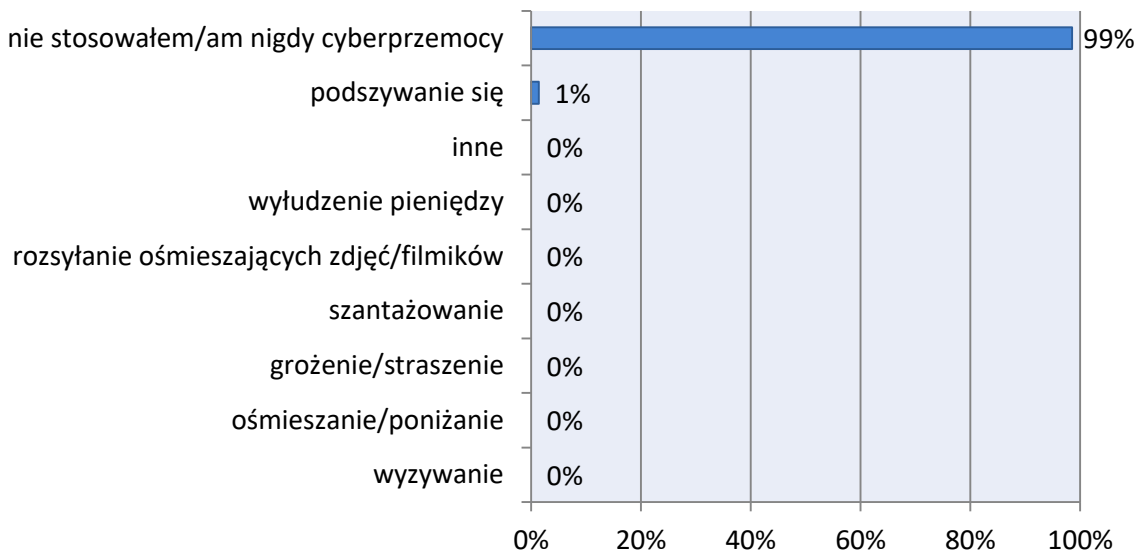

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Do stosowania cyberprzemocy przyznał się tylko 1% respondentów, czyli 1 osoba, która zadeklarowała podszywanie się.

Wykres 33. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=69

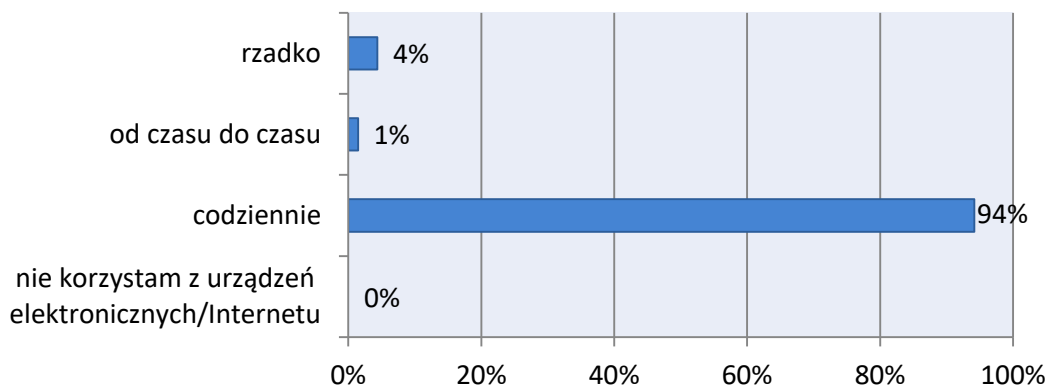

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Kolejny blok pytań miał na celu sprawdzenie w jaki sposób oraz jak często mieszkańcy gminy Mrocza korzystają z urządzeń elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż swój czas poświęcają na to wszyscy dorośli mieszkańcy. 94% badanych robi to codziennie, 1% – od czasu do czasu, natomiast 4% – rzadko.

Wykres 34. Jak często korzysta Pan/i z poniższych urządzeń elektronicznych i Internetu (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier)? N=69

Respondentom zadano również pytanie o to, ile czasu w ciągu dnia spędzają na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Najwięcej osób poświęca na to powyżej 1 godziny do 3 godzin (35 osób, tj. 51%). Do 1 godziny korzysta 19 osób (28%), powyżej 3 godzin do 5 godzin – 10 osób (14%), powyżej 5 godzin do 7 godzin – 4 osoby (6%), z kolei 1 respondent poświęca na to duże ilości czasu, tj. powyżej 7 godzin (1%).

Tabela 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=69

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
do 1 godziny	28%	19
powyżej godziny do 3 godzin	51%	35
powyżej 3 godzin do 5 godzin	14%	10
powyżej 5 godzin do 7 godzin	6%	4
powyżej 7 godzin	1%	1

W dalszej kolejności mieszkańcy Gminy mieli odpowiedzieć na pytanie, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Twierdząco odpowiedziało 66 osób (96%), w tym: 8 osobom zdarza się to bardzo często (12%), 12 badanych – często (17%), 27 respondentom – czasami (39%), a 19 osobom – rzadko (28%).

Tabela 23. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=69

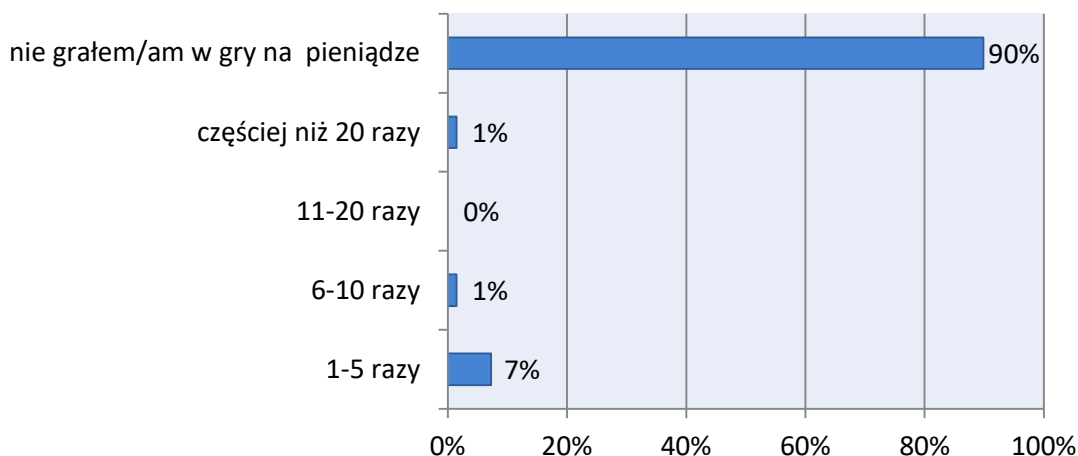
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
bardzo często	12%	8
często	17%	12
czasami	39%	27
rzadko	28%	19
nigdy	4%	3

HAZARD

W celu określenia skali podejmowania zachowań hazardowych przez dorosłych mieszkańców Gminy, respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy grali w gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że styczność z takimi grami miało 9% dorosłych mieszkańców gminy Mrocza, wśród których 7% wskazało, że grało w nie 1-5 razy, natomiast po 1% przyznało, że podejmowało się tego 6-10 razy oraz częściej niż 20 razy.

Wykres 35. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=69

Analiza danych wskazuje na to, iż po 3 badanych deklarujących granie w gry na pieniądze przeznacza na to 1-5 zł oraz 21-50 zł (43%). 1 odpowiedź padła na 6-20 zł (14%).

Tabela 24. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznacza Pan/i na gry na pieniądze? N=7

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
1-5 zł	43%	3
6-20 zł	14%	1
21-50 zł	43%	3
51-100 zł	0%	0
powyżej 100 zł	0%	0

W kolejnym pytaniu osoby grające w gry na pieniądze miały odpowiedzieć czy zdarzyło im się kiedykolwiek przeznaczyć na nie większą kwotę pieniężną niż wstępnie zakładali. 6 badanych odpowiedziało przecząco na to pytanie (86%), natomiast 1 osoba nie potrafiła udzielić jednoznacznej odpowiedzi (14%).

Tabela 25. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=7

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
tak	0%	0
nie	86%	6
nie wiem	14%	1
nie przewiduję określonej kwoty	0%	0

POZOSTAŁE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W kolejnym pytaniu badani mieli ustosunkować się do kilku stwierdzeń. Z poniższej tabeli wynika, że:

- 62% badanych podejmuje się dobrowolnej pracy dodatkowej (nadgodziny),
- 74% respondentów nawet, gdy jest w domu to myśli o pracy,
- 84% ankietowanym zdarza się kupić więcej rzeczy, niż początkowo przewidywali,
- 10% badanych zdarza się kupić rzeczy, które przekraczają ich możliwości finansowe,
- 42% osób „zajada” stres i intensywne emocje,
- 9% badanych kontroluje swoją wagę przez intensywne ćwiczenia i restrykcyjną dietę.

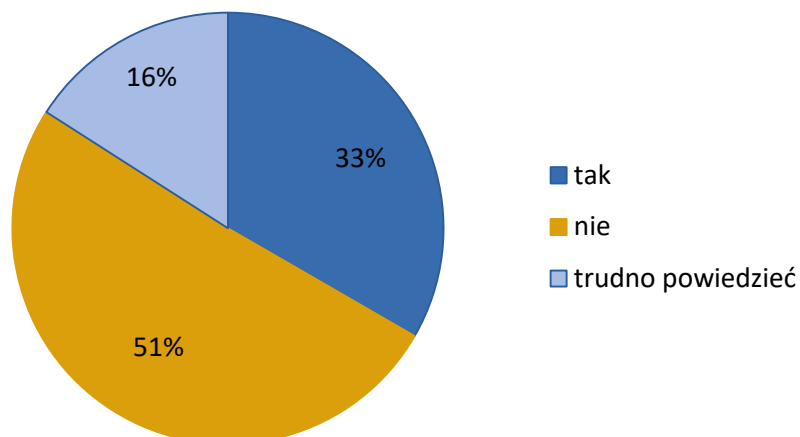
Tabela 26. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=69

wyszczególnienie	TAK	NIE
Podejmuję się dobrowolnej pracy dodatkowej (nadgodziny).	62%	38%
Nawet gdy jestem w domu, myślę o pracy.	74%	26%
Zdarza mi się kupić więcej rzeczy niż początkowo przewidywałem/am.	84%	16%
Zdarza mi się kupić rzeczy, które przekraczają moje możliwości finansowe.	10%	90%
„Zajadam” stres i intensywne emocje.	42%	58%
Kontroluję swoją wagę przez intensywne ćwiczenia i restrykcyjną dietę.	9%	91%

W związku z tym, że zaburzenia odżywiania są zjawiskiem powszechnym w obecnej rzeczywistości społecznej, ankietowani z terenu gminy Mrocza odpowiedzieli na pytanie czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed przystąpieniem do badania, doświadczyli problemu nadwagi lub otyłości. Jak wynika z danych przedstawionych na kolejnym wykresie, twierdząco odpowiedział co trzeci ankietowany (33%), z kolei 16% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi w tym zakresie. Połowa respondentów zadeklarowała, że w ostatnim roku nie doznała problemu nadwagi lub otyłości (51%).

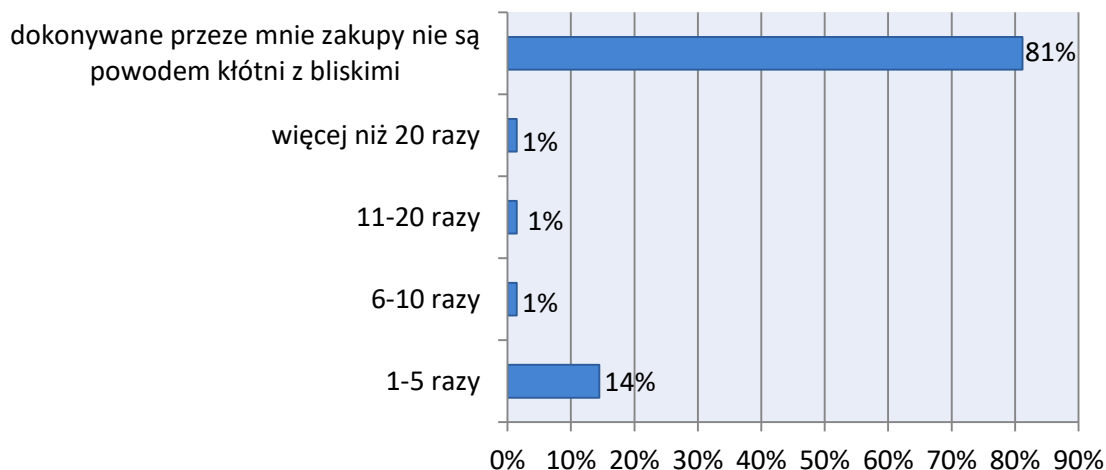

Wykres 36. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i problemu nadwagi lub otyłości? N=69

Część uczestników badania ankietowego zadeklarowała, że dokonywane przez nią zakupy są powodem kłótni z bliskimi. Wskazało na to łącznie 17% badanych, w tym najwięcej, bo 14% wskazało, że doszło do tego 1-5 razy, natomiast po 1% respondentów wskazało na odpowiedzi 6-10 razy, 11-20 razy oraz więcej niż 20 razy.

Wykres 37. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy Pana/i zakupy były powodem kłótni z bliskimi? N=69

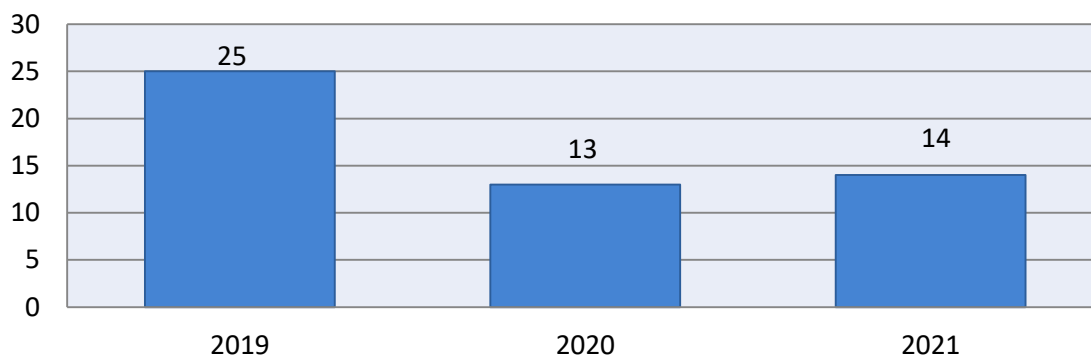

PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA I GMINY MROCZA

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiar sprawiedliwości. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2021 roku z pomocy i wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 14 rodzin. W porównaniu do roku 2019 roku zauważyć można spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu o 44%, z kolei względem roku poprzedniego – wzrost o 8% (1 rodzinę). W 2021 roku ogólna liczba rodzin objętych pomocą MGOPS wyniosła 205, co oznacza, że rodziny borykające się z problemem alkoholowym stanowiły 7% ogółu. W omawianym okresie w Gminie zaistniała konieczność udzielenia pomocy społecznej rodzinom z powodu narkomani, jednakże wsparciem objęto tylko 1 rodzinę i miało to miejsce w 2019 roku.

Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021

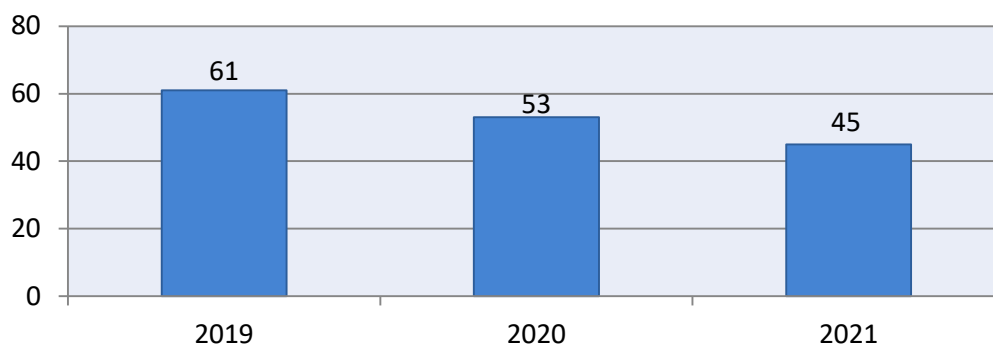

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W kwestii przeciwdziałania uzależnieniom funkcjonariusze Policji podejmują działania w postaci zatrzymywania osób nietrzeźwych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia. Na przestrzeni lat 2019-2021 w Gminie liczba osób, które zostały doprowadzone do miejsca zamieszkania lub do pomieszczeń policyjnych w celu wytrzeźwienia, ulegała regularnemu spadkowi. W 2021 roku w porównaniu do 2019 roku dostrzegalny jest spadek o 26%. Rok 2020 i 2021 to okres trwania pandemii koronawirusa, wobec czego tendencja spadkowa w zakresie liczby zatrzymań osób nietrzeźwych, mogła być związana z ograniczoną liczbą interwencji policyjnych w miejscach publicznych, ale również z izolacją społeczną. Szczegółowe dane przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 39. Liczba osób nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania lub pomieszczenia policyjnego w gminie Mroczka na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: dane Komisariatu Policji w Mroczku za rok 2019, 2020 i 2021

Jednym z głównych zadań Policji jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, zarówno w miejscu publicznym, ale i w środowisku domowym, gdy członek/członkowie rodziny dopuszczają się stosowania przemocy wobec innych. W przypadku rozpoznania takich sytuacji funkcjonariusze podejmują interwencje domowe. Jak potwierdzają policyjne statystyki, przemoc jest ściśle skorelowana z problemem uzależnienia, bowiem z reguły większość podjętych interwencji w sprawie przemocy w rodzinie jest wynikiem spożywania przez członka rodziny alkoholu. Jak wynika z danych przekazanych przez Komisariat Policji w Mroczku, w 2021 roku funkcjonariusze powołani zostali do grup roboczych w sprawie 15 procedur „Niebieskie Karty” dotyczących sytuacji, w których sprawca przemocy znajdował się pod wpływem alkoholu.

Ważnym aspektem działalności Policji jest również prowadzenie szerokich akcji edukacyjnych i prewencyjnych, dlatego co roku funkcjonariusze wraz z placówkami

oświatowymi organizują szereg kampanii w zakresie problemów społecznych, w tym sięgania po alkohol i inne substancje psychoaktywne.

Problem uzależnień w gminie Mrocza przybiera różne formy. Wśród nich znajdują się zaburzenia niezwiązane bezpośrednio z zażywaniem substancji psychoaktywnych, ale z niekontrolowanym podejmowaniem określonych zachowań i czynności. Do najpowszechniejszych nałogów natury psychicznej zalicza się zaburzenie uprawiania hazardu oraz zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów, uprawianie ćwiczeń fizycznych, odmawianie jedzenia lub nadmierne spożywanie go, natomiast problemem, który potencjalnie może zostać włączony w grono zaburzeń behawioralnych jest zaburzenie korzystania z Internetu oraz grania w gry internetowe.

Wraz z rozwojem technologicznym, w świecie on-line pojawiać zaczęły się różnego rodzaju gry na pieniądze. Znacznie zwiększyło to dostępność do gier hazardowych dla młodych ludzi. Hazard on-line, w przeciwieństwie do stacjonarnych kasyn zakazanych dla nieletnich, jest dla młodych ludzi dostępny i w dużej mierze anonimowy. Niestety rozprzestrzenianie się stron internetowych oferujących różnego rodzaju gry hazardowe, powoduje dla dzieci i młodzieży realne zagrożenie. Granie w gry na pieniądze może doprowadzić do uzależnienia i związanych z tym negatywnych konsekwencji, między innymi problemów w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, jak poczucie wewnętrznego przymusu i myśli intruzywnych, które nie pozwalają na skupienie uwagi na pracy, a także depresji, myśli i prób samobójczych, słabych wyników w nauce, problemów w relacjach w rodzinie i z rówieśnikami.

Mając na uwadze potrzebę ograniczenia i przeciwdziałania zwiększeniu się skali rozpowszechnienia grania w gry na pieniądze, niezbędne jest organizowanie badań pozwalających ocenić skalę zjawiska oraz dostosować odpowiednie działania profilaktyczne zapobiegające występowaniu problemów w tym zakresie.

Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych, jak i młodych osób jest problemem powszechnym i zauważalnym na terenie gmin w całej Polsce. Wykorzystywanie Internetu i urządzeń elektronicznych stało się elementem wychowawczym dzieci, z kolei wśród młodzieży obserwowana jest znaczna skala tego problemu, gdyż pozostają oni on-line przez znaczącą część swojego czasu. W związku z korzystaniem z nowych technologii zarówno dzieci, jak i osoby dorosłe narażone są na doświadczenie przemocy internetowej, ryzyko uzależnienia od smartfonów, a także inne, negatywne konsekwencje. Korzystanie

z urządzeń elektronicznych daje dzieciom i młodzieży możliwości rozwoju, ale niesie za sobą także liczne zagrożenia – pornografię, treści pełne przemocy, *fake newsy*, ryzyko nawiązania niebezpiecznych relacji, czy też cyberprzemoc. Korzystanie z urządzeń elektronicznych, w tym z Internetu, pozostanie jedną z najczęściej podejmowanych czynności przez młodych ludzi i może determinować problemy w obszarze zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Biorąc to pod uwagę niezbędne jest podejmowanie działalności edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego poruszania się po świecie on-line oraz uświadamianie ich na temat konsekwencji poświęcania na to zbyt wiele czasu.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE MROCZA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy, powołana uchwałą Rady Miejskiej w Mroczy do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.). Według stanu na koniec 2021 roku Komisja liczyła 8 członków.

Dane dotyczące działań GKRPA w Mroczy podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela. W 2021 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 55 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 2 członkami ich rodzin. Podjęto wówczas również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 7 osób z problemem alkoholowym oraz wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 6 mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2019-2021 odnotowany został wzrost liczby osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy o 67%. W przypadku liczby członków rodzin osób uzależnionych, z którymi GKRPA podjęła rozmowy, w 2021 roku względem roku 2019 nastąpił znaczny spadek, bo aż o 96%. Liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do zobowiązania ich poddaniu się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia oraz liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu

z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego ulegała systematycznemu spadkowi, na podobnym poziomie w obydwu przypadkach. Spadek liczby osób wobec, których GKRPA w Mroczy podejmowała działania, wynikać może z obostrzeń sanitarnych narzuconych przez trwającą w ostatnich latach pandemię COVID-19.

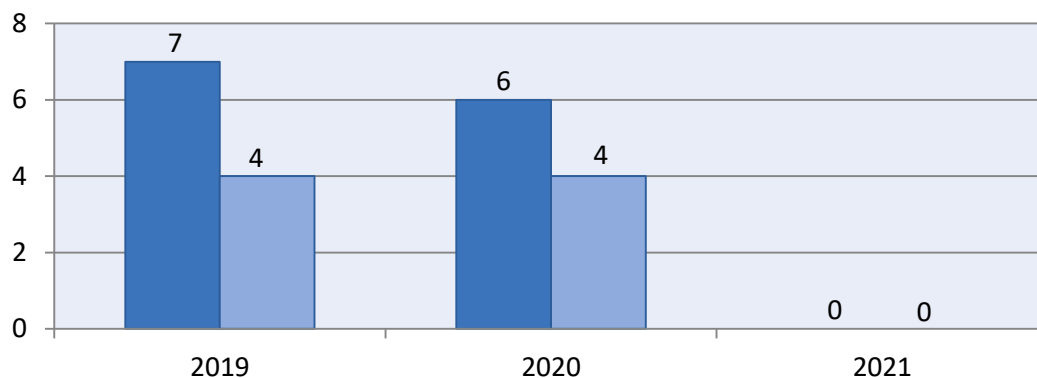
Tabela 27. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	33	31	55
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	47	26	2
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	29	17	7
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	26	17	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

Problem przemocy w rodzinie jest ściśle skorelowany z problemem uzależnień, wobec tego członkowie GKRPA kontaktują się również z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc. W 2021 roku członkowie Komisji nie podjęli rozmów z osobami doświadczającymi, ani stosującymi przemoc w rodzinie. W latach poprzednich prowadzono rozmowy interwencyjne, jednakże na przestrzeni lat 2019-2021 zauważalny jest spadek w tym zakresie, co dokładniej przedstawiają dane zawarte na poniższym wykresie.

Wykres 40. Liczba osób doświadczających i stosujących przemoc, z którymi GKRPA w Mroczy przeprowadziła rozmowy interwencyjne w latach 2019-2021

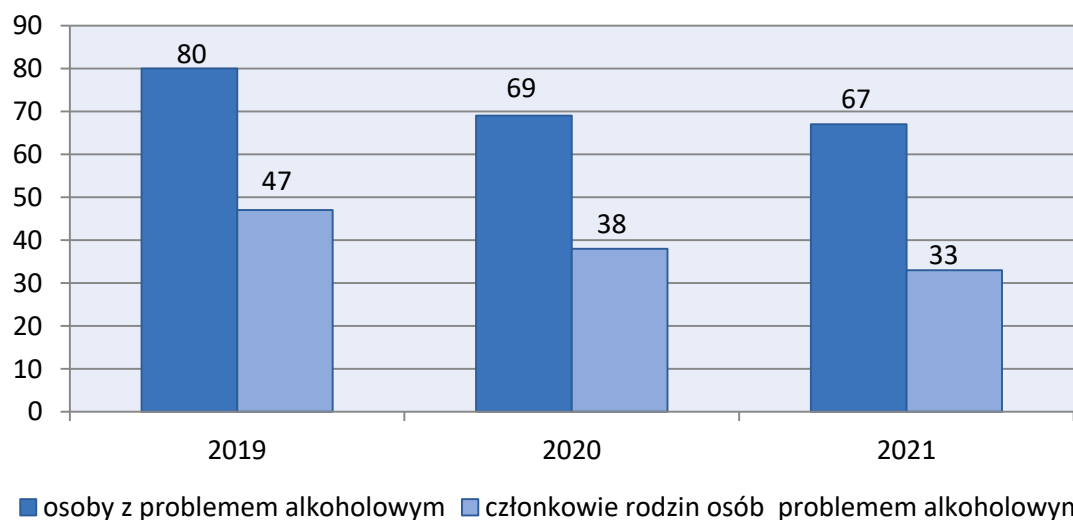
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

Osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc z terenu gminy Mrocza, mogą skorzystać z pomocy i wsparcia **Punktu Konsultacyjnego**, funkcjonującego przy MGOPS w Mroczy, który w 2021 roku był czynny 163 godziny w miesiącu. Poradnictwo świadczone było przez 2 osoby – specjalistę psychoterapii uzależnień z Nakielskiego Ośrodka Terapii Uzależnień „Koliber” oraz terapeutę.

W 2021 roku w Punkcie Konsultacyjnym udzielono 297 porad dla 67 osób z problemem alkoholowym oraz 204 porady dla 33 dorosłych członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu. Dane źródłowe wykazują, że na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób z problemem alkoholowym zgłaszających się po poradę do Punktu, jak i liczba dorosłych członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, w tym osób współuzależnionych i DDA regularnie spadała. W 2021 roku w porównaniu do 2019 roku liczba osób uzależnionych, którym udzielono porady w Punkcie zmniejszyła się o 16%, z kolei liczba dorosłych członków ich rodzin uległa spadkowi o 30%. Sytuacja ta wynikać może z okoliczności pandemicznych, która pojawiły się w 2020 roku i wówczas poradnictwo udzielane było w formie zdalnej.

Tabela 28. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

W ramach profilaktyki uzależnień poza działalnością Punktu Konsultacyjnego, specjalista z NOTU „Koliber” prowadzi terapię indywidualną dla osób uzależnionych, Punkt Konsultacyjny w szkołach, a także konsultacje na terenie Ośrodka, z których skorzystać mogą mieszkańcy gminy Mrocza. Terapeuta poza świadczeniem usług w PK oraz terapii indywidualnej, prowadzi także terapię grupową.

Jak wynika z danych zawartych w kolejnej tabeli, łącznie w 2021 roku z usług świadczonych przez specjalistów NOTU „Koliber” skorzystało 205 mieszkańców Gminy, w tym z pomocy Punktu Konsultacyjnego – 52 osoby, Punktu Konsultacyjnego w szkołach – 7 osób, terapii indywidualnej – 47 osób, natomiast konsultacjami terapeutycznymi na terenie NOTU „Koliber” objęto 97 osób. Liczba osób korzystających ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego przy MGOPS w Mroczy ulegała wahaniom na przestrzeni ostatnich trzech lat. W przypadku Punktu Konsultacyjnego w szkołach, terapii indywidualnej oraz konsultacji udzielanych w NOTU „Koliber” zaobserwować można regularny spadek liczby beneficjentów tych form pomocy.

Tabela 29. Liczba osób z gminy Mrocza objętych poszczególnymi działaniami Nakielskiego Ośrodka Terapii Uzależnień „Koliber” w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
Punkt Konsultacyjny	70	37	52
Punkt Konsultacyjny w szkołach	112	16	7
terapia indywidualna	104	94	47
konsultacje terapeutyczne w NOTU „Koliber”	158	100	97

Źródło: Sprawozdanie rzeczowo-finansowe MGOPS za 2019, 2020 i 2021 rok

W przypadku działań podejmowanych przez terapeutę w związku z występowaniem uzależnień w rodzinach zamieszkujących gminę Mrocza, łącznie w 2021 roku z jego usług skorzystało 601 osób, w tym w Punkcie Konsultacyjnym – 180 osób, z terapii indywidualnej – 206 osób, natomiast terapią grupową objęto 215 osób. Liczba osób korzystających ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego, jak i uczestniczących w terapii indywidualnej ulegała systematycznemu spadkowi na przestrzeni ostatnich trzech lat. W przypadku liczby osób biorących udział w terapii grupowej dostrzegalny jest wzrost w ostatnich latach, który w 2021 roku względem 2019 roku ukształtował się na poziomie 12%.

Tabela 30. Liczba osób z gminy Mrocza objętych poszczególnymi działaniami terapeutycznymi w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
Punkt Konsultacyjny	195	184	180
terapia indywidualna	376	306	206
terapia grupowa	192	184	215

Źródło: Sprawozdanie rzeczowo-finansowe MGOPS w Mroczy za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie gminy Mrocza działalność prowadzi stowarzyszenie abstynenckie – **Mroteckie Stowarzyszenie „Klub Abstynenta” w Mroczy**, działające na podstawie ustawy Prawo o stowarzyszeniach w sposób formalny, **klub abstynenta** będący organizacją nieformalną, a także **samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (AA)**. Ponadto, jak wynika z dostępnych danych, na terenie Gminy skorzystać można również ze wsparcia oferowanego **dorośłym członkom rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon)**, w ramach grupy samopomocowej.

Warto zaznaczyć, że pomimo braku funkcjonowania ustrukturyzowanej grupy skierowanej do Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), takie osoby zamieszkujące teren gminy Mrocza korzystały z pomocy w ramach działań prowadzonych przez NOTU „Koliber” i w związku z tym w 2021 roku wsparciem objęto 20 Dorosłych Dzieci Alkoholików. Osoby z syndromem DDA w omawianym roku korzystały także ze wsparcia terapeutycznego i było to wówczas 80 mieszkańców Gminy.

GKRPA zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. Na przestrzeni lat 2019-2020 nieprowadzone były **programy rekomendowane** w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, KBdSPN (obecnie KCPU), ORE, IPiN, z obszaru profilaktyki, ani inne programy wykraczające poza katalog rekomendacji. W 2021 roku na terenie gminy Mrocza przeprowadzono natomiast jednorazowe prelekcje i pogadanki, w których wzięło udział 600 osób, spektakle z 800 uczestnikami, imprezy sportowe angażujące 200 osób, a także konkursy, którymi objęto 50 mieszkańców.

W zakresie działalności profilaktycznej placówki oświatowej z terenu gminy Mrocza inicjują szereg działań edukacyjnych dla najmłodszej części społeczeństwa, ale także rodziców i nauczycieli. Z uwagi na wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 roku, możliwość realizacji szeroko zakrojonych oddziaływań została ograniczona, niemniej

jednak uczniowie każdej ze szkół zlokalizowanych na terenie Gminy, byli objęci profilaktyką w sposób dostosowany do sytuacji pandemicznej. Szkoły w zakresie profilaktyki współpracują ściśle z innymi instytucjami/podmiotami, w tym przede wszystkim z: Policją, MGOPS, PCPR, Sądem Rodzinnym, PPP, NOTU „Koliber” i innymi.

Istotnym zasobem w zakresie kształtowania właściwych postaw dzieci i młodzieży jest również prowadzona przez Stowarzyszenie IZYDA **Świetlica Środowiskowa**, której zajęcia odbywają się w pomieszczeniach MGOKiR w Mroczy. Placówka jest przeznaczona dla maksymalnie 15 dzieci, natomiast w 2021 roku do Świetlicy uczęszczało przeciętnie 10 osób dziennie, którymi opiekował się 1 wychowawca. W ramach jej działalności poza organizowaniem zabaw integracyjnych, zajęć edukacyjnych i rozwijających, realizowano również programy profilaktyczno-edukacyjne wspierające wychowanie dzieci i młodzieży.

RYNEK ALKOHOLOWY W MIEŚCIE I GMINIE MROCZA

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 600 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2,5 mln osób pijących alkohol szkodliwie.

W roku 2021 wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Mrocza wyniosła łącznie 8 032 890,97 zł, w tym 3 546 321,90 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 524 318,78 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), a także 3 962 250,29 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że w 2021 roku wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2019 roku wzrosła o 15%.

Rysunek 6. Wartość sprzedanego na terenie gminy Mrocza alkoholu w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

W 2021 roku Gminę zamieszkiwały łącznie 6 922 osoby, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na każdą pełnoletnią osobę wyniosła wówczas 1 160,49 zł, co jest wartością wyższą w porównaniu do roku 2019 aż o 16%. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważalny jest regularny wzrost wartości sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca.

Rysunek 7. Wartość sprzedanego na terenie gminy Mrocza alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca w latach 2019-2021

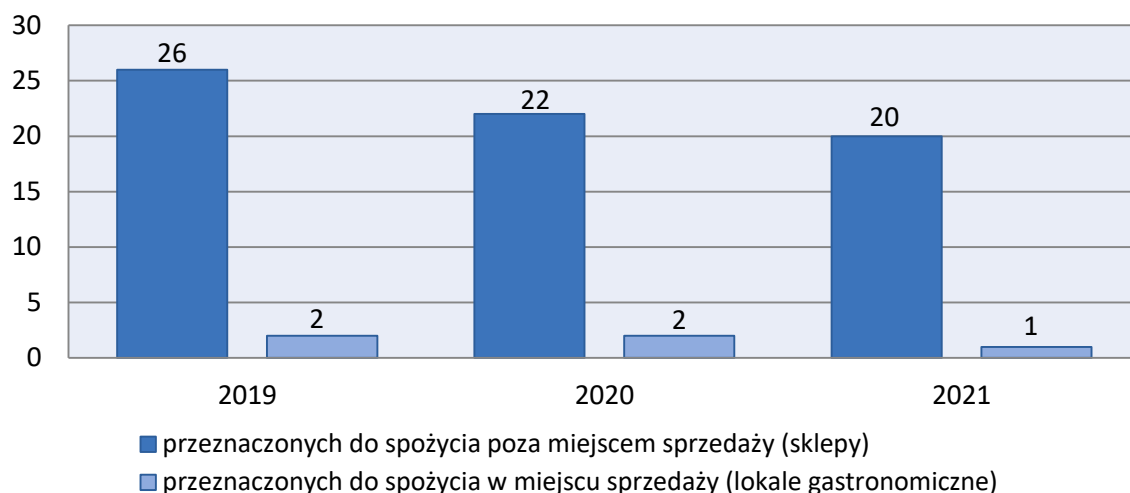
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

W roku 2021 na terenie gminy Mrocza działalność prowadziło łącznie 21 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 20 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepów) i 1 przeznaczony do spożycia w miejscu sprzedaży (lokal gastronomiczny). Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ulegała systematycznemu spadkowi. W przypadku sklepów ukształtował się on na poziomie 23%, z kolei w zakresie lokali gastronomicznych wyniósł 50%.

Wykres 41. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

Na przestrzeni ostatnich trzech lat w województwie kujawsko-pomorskim zauważalny był nieznaczny wzrost liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu, co świadczy o działaniach ograniczających podaż i dostępność napojów alkoholowych na terenie województwa. W gminie Mrocza występowała taka sama tendencja w tym zakresie. W 2021 roku w województwie na 1 punkt sprzedaży przypadały 303 osoby, natomiast w Gminie były to 424 osoby, co oznacza, że na jej terenie sytuacja kształtowała się na znacznie korzystniejszym poziomie.

Tabela 31. Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w województwie kujawsko-pomorskim oraz gminie Mrocza w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w województwie kujawsko-pomorskim	300	304	303
liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w gminie Mrocza	329	372	424

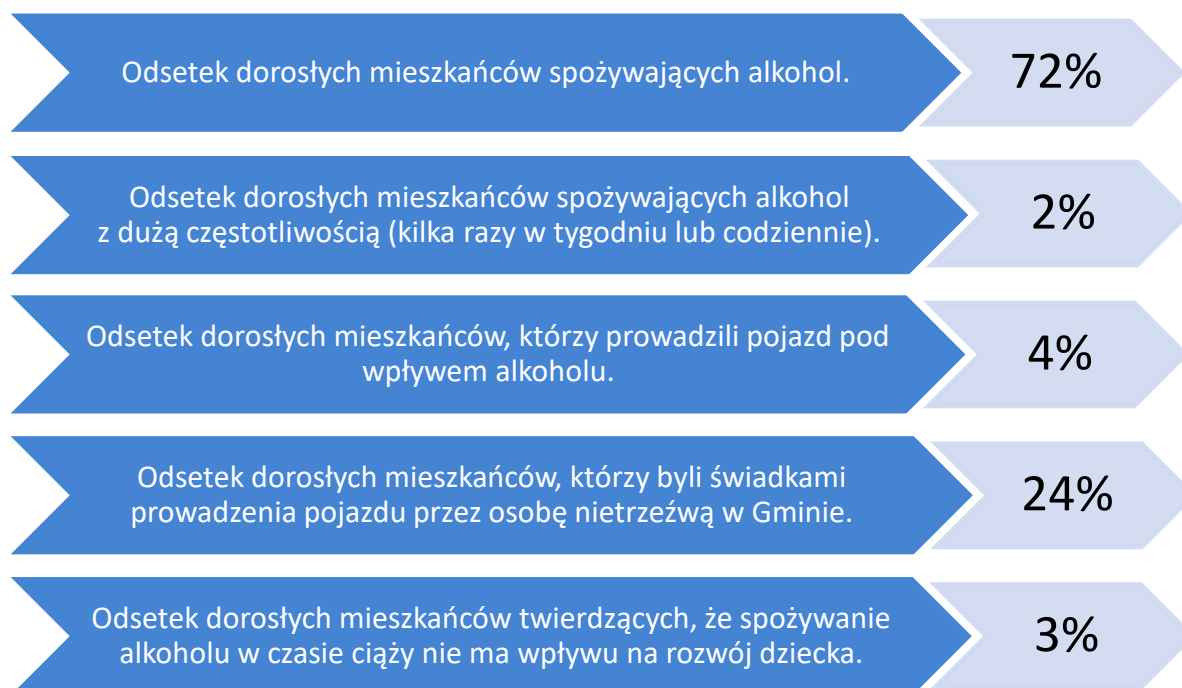
Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

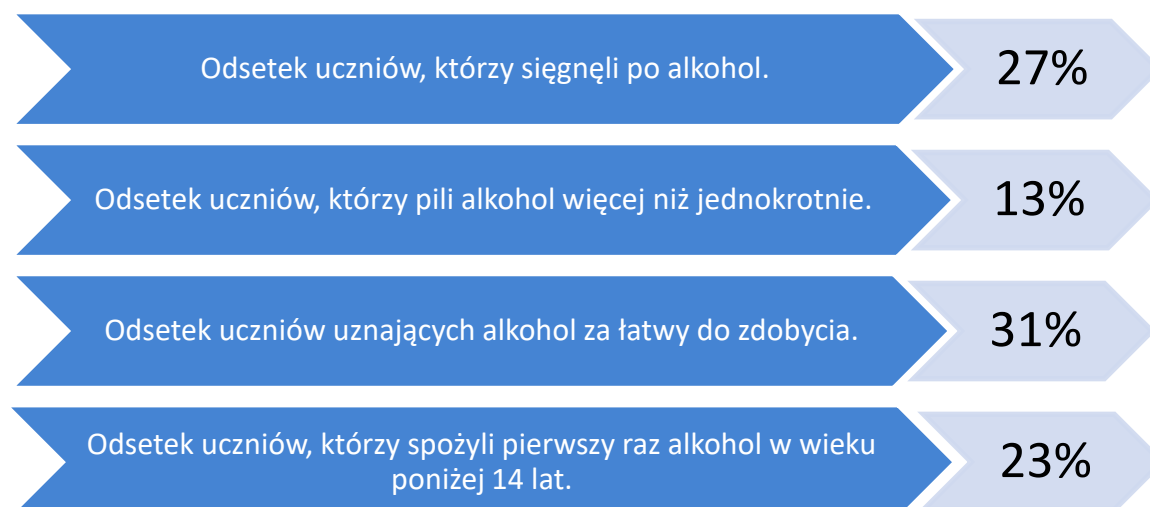
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH

Niniejszy rozdział przedstawia syntezę wyników badań społecznych przeprowadzonych w 2022 roku na terenie Miasta i Gminy Mrocza, mających na celu identyfikację występujących wśród mieszkańców problemów społecznych. Badanie obejmowało przede wszystkim kwestie zażywania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz przemocy.

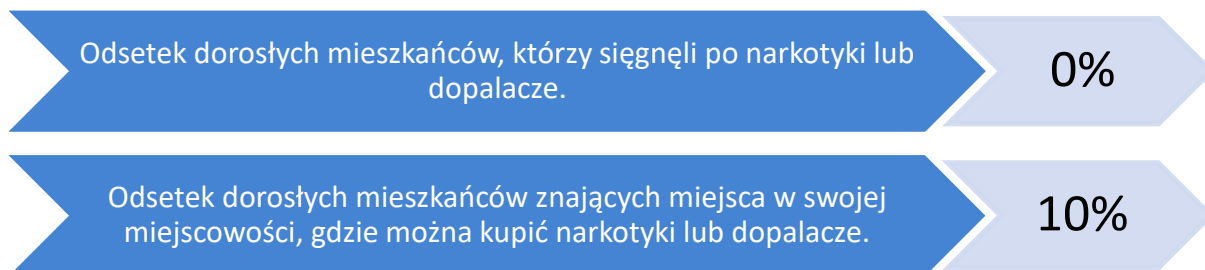
Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców

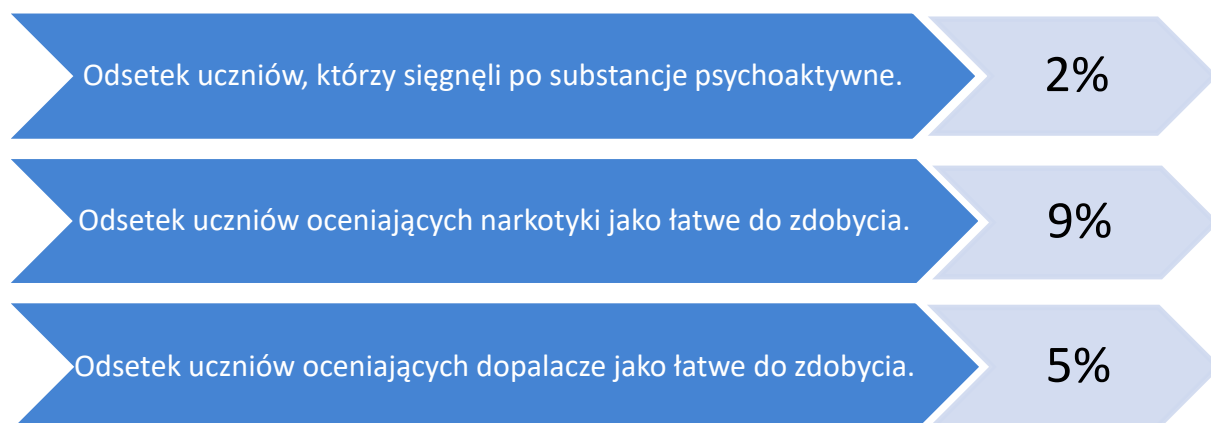
Problem alkoholowy wśród uczniów

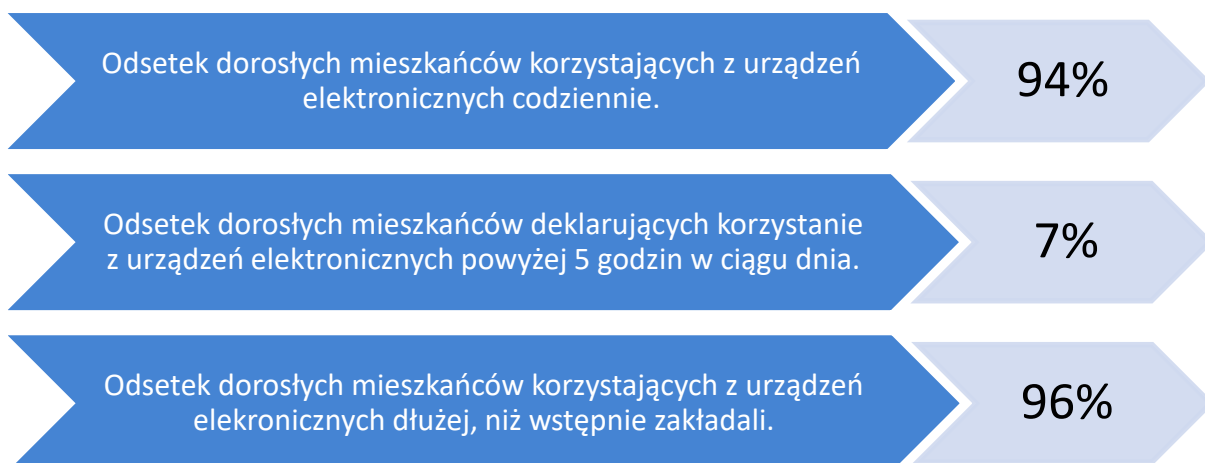
Problem narkotykowy wśród dorosłych mieszkańców

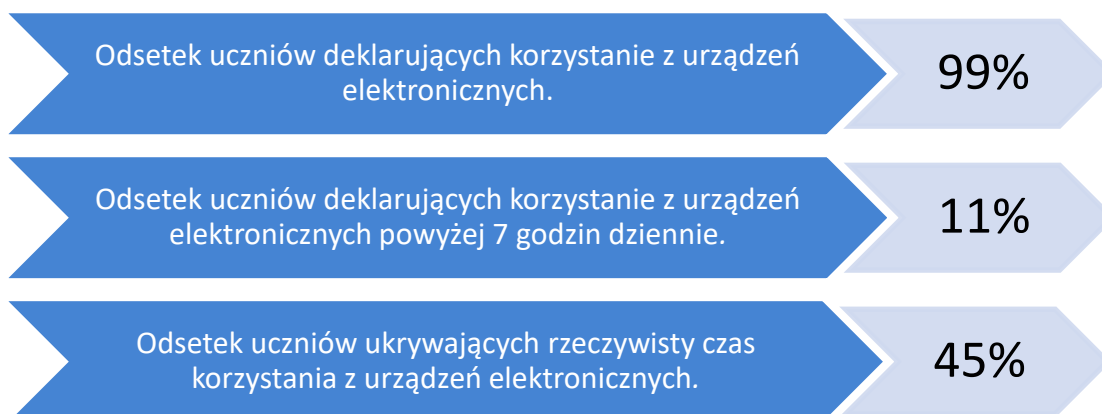
Problem narkotykowy wśród uczniów

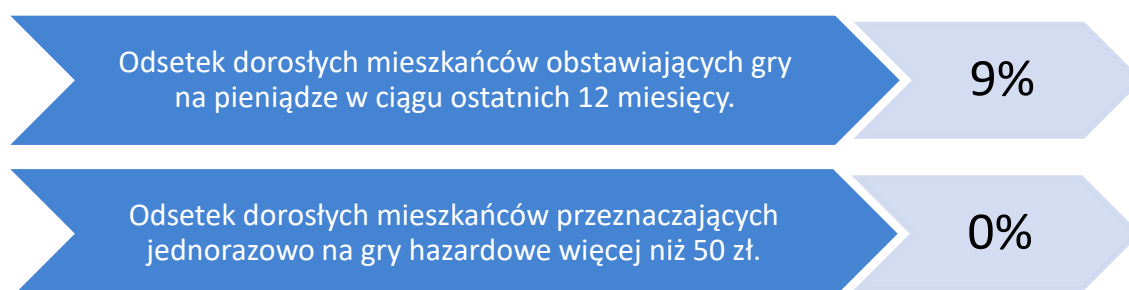
Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych mieszkańców

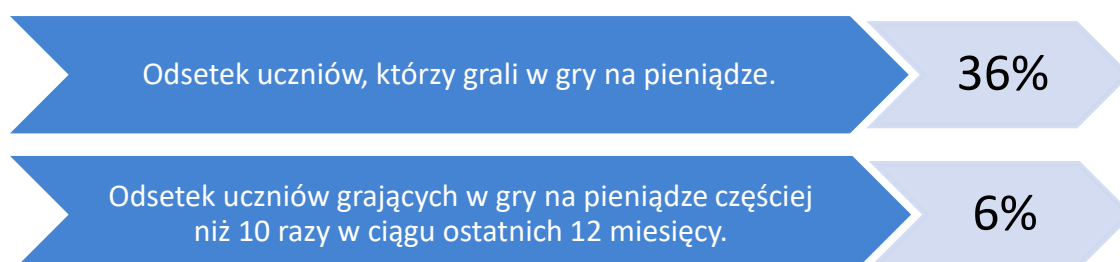
Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród uczniów

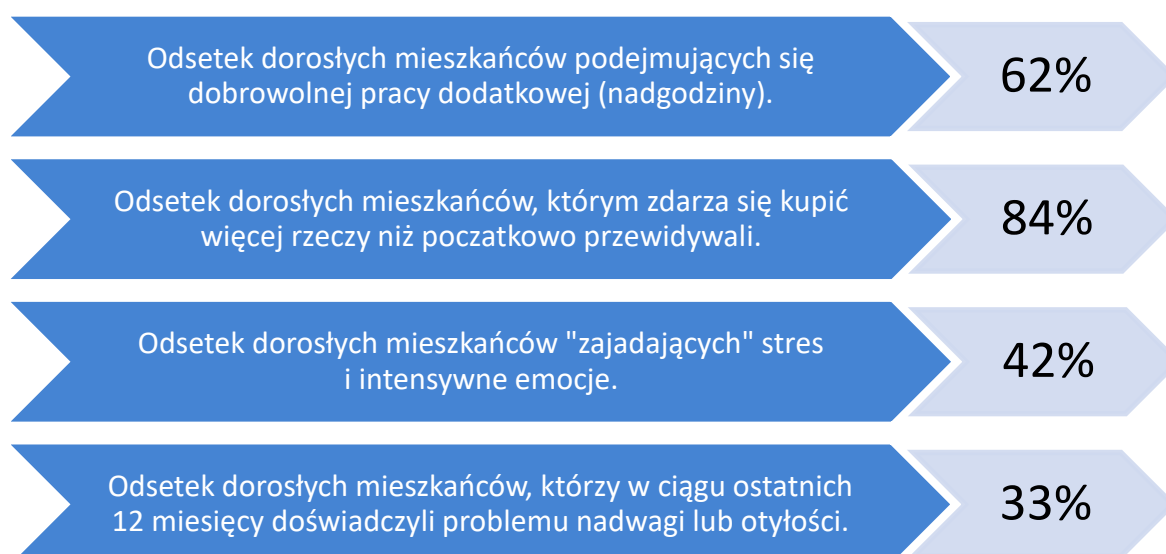
Granie w gry na pieniądze wśród dorosłych mieszkańców

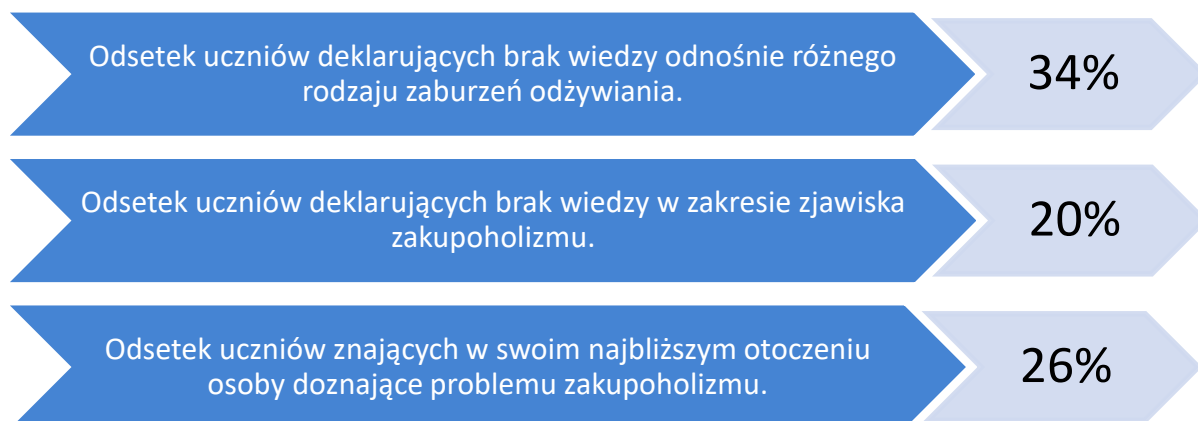
Granie w gry na pieniądze wśród uczniów

Pozostałe uzależnienia behawioralne w opinii dorosłych mieszkańców

Pozostałe uzależnienia behawioralne w opinii uczniów

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie negatywnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych poprzez działania terapeutyczno-rehabilitacyjne oraz rozwój gminnego systemu profilaktyki.

Celami strategicznymi Programu są:

1. Zmiana modelu spożycia napojów alkoholowych oraz sięgania po inne substancje psychoaktywne, ograniczenie problemu uzależnień behawioralnych i promowanie postaw abstynenckich.
2. Rozwój i zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej.
3. Zwiększanie dostępności terapeutycznej i profesjonalnej pomocy dla osób używających substancje psychoaktywne w sposób szkodliwy, uzależnionych od czynności oraz członków ich rodzin, a także wspieranie zatrudnienia socjalnego.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA oraz innych podmiotów zajmujących się problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
5. Regularne monitorowanie skali problemów uzależnień w Gminie i identyfikowanie środowisk dotkniętych lub zagrożonych tym problemem.

Cele operacyjne Programu postawione są na podstawie zidentyfikowanych potrzeb i należą do nich:

- Ograniczanie skali spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych zarówno przez dzieci i młodzież, jak i dorosłych mieszkańców.
- Zmniejszanie fizycznej dostępności do substancji psychoaktywnych na terenie Gminy, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie liczby interwencji podejmowanych wobec osób nietrzeźwych oraz patroli policyjnych w miejscach newralgicznych Gminy.
- Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej przez dzieci i młodzież.

- Promowanie wiedzy odnośnie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.
- Poprawa dostępności i jakości usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, a także ich rodzin.
- Podniesienie skuteczności systemu motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych.
- Aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych w środowisku lokalnym.
- Wczesna diagnoza problemu uzależnień behawioralnych w Gminie, szczególnie w przypadku dzieci i młodzieży uczącej się.
- Zwiększenie form wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień behawioralnych.
- Profilaktyka podejmowania niekontrolowanych zachowań i czynności przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.
- Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, KP, ŚŚ, NGO.
2.	Rozwijanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie uczestnictwa w nich.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	UMiG, MGOKiR, MGBP, ŚŚ, NGO, placówki oświatowe.

3.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe.
4.	Organizowanie oraz dofinansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, MGOPS, NGO, ŚŚ.
5.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz narkomanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, MGOPS, KP, ŚŚ, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, NGO.
6.	Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych oraz z zakresu terapii pedagogicznej dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci objętych wsparciem.	UMiG, MGOPS, placówki oświatowe, ŚŚ, PPP, NGO.
7.	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.	Liczba uczestników konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień. Liczba zorganizowanych konkursów.	MGOPS, GKRPA, NGO, UMiG, MGOKiR, MGBP, ŚŚ, placówki oświatowe, KP.
8.	Popularyzowanie informacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	Liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych.	UMiG, placówki oświatowe, MGOPS, GKRPA, NGO, MGOKiR, MGBP, placówki ochrony zdrowia.

9.	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od alkoholu, narkotyków oraz osobom doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba instytucji i organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia finansowego.	UMiG, GKRPA, ZI, MGOPS, NGO.
10.	Popularyzowanie informacji dotyczących FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) oraz FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Płodowych) wśród dorosłych mieszkańców oraz starszych uczniów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych i organizowanie pogadanek.	Szacunkowa liczba odbiorców materiałów edukacyjnych. Liczba uczestników pogadanek.	UMiG, MGOPS, GKRPA, NGO, PPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
11.	Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania abstynencji i promowania jej.	UMiG, GKRPA, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, ZI, MGOPS, KP, SM, PK, PIK, MGOKiR, MGBP.
12.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników szkoleń.	UMiG, GKRPA, ZI, PK, KA.
13.	Doposażenie GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	Kwota doposażenia. Liczba zakupionych przedmiotów/sprzętu/materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	UMiG.

14.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.	Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych. Liczba wydanych materiałów edukacyjnych.	GKRPA, UMiG.
15.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	GKRPA.
16.	Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych. Liczba wszczętych postępowań mandatowych przez KP w związku z kontrolami.	GKRPA, KP.
17.	Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	GKRPA.
18.	Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego. Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące. Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie odwykowe.	GKRPA.

19.	<p>Podjmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Komisariatu Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.</p>	<p>Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.</p> <p>Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.</p>	GKRPA.
20.	<p>Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych.</p>	<p>Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym.</p> <p>Liczba zorganizowanych działań wspierających osoby z problemem narkotykowym, alkoholowym i uzależnień behawioralnych.</p>	GKRPA, MGOPS, PK, PIK, KA, NOTU „Koliber”.
21.	<p>Wspieranie socjalne i terapeutyczne osób bezdomnych dotkniętych uzależnieniami, będących w trudnej sytuacji życiowej.</p>	<p>Liczba osób bezdomnych objętych wsparciem członków GKRPA.</p>	UMiG, MGOPS, GKRPA, PK.
22.	<p>Tworzenie warunków do rozwoju stowarzyszeń trzeźwościowych, grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz grup dla osób współuzależnionych (AL-Anon).</p>	<p>Liczba osób objętych działaniami grup samopomocowych.</p>	UMiG, GKRPA, NGO.

23.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym (prawne, terapeutyczne, psychologiczne). Liczba udzielonych porad.	GKRPA, PK, MGOPS, PCPR, PPP.
24.	Kontynuacja prowadzenia Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin na terenie Gminy.	Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego. Liczba udzielonych porad.	GKRPA, MGOPS, PK, NOTU „Koliber”.
25.	Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	ZI, MGOPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
26.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy w rodzinie i sposobów jej przeciwdziałania.	Liczba rozpowszechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	GKRPA, MGOPS, UMiG, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, ZI, KP, PK.
27.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, KP, ŚŚ, NGO.
28.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych pogadanek na temat niebezpieczeństw w sieci.	Liczba zorganizowanych pogadanek. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	UMiG, GKRPA, KP, placówki oświatowe, ŚŚ.
29.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/ nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, MGOPS, PPP.
30.	Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-informacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych oraz organizowanie lokalnych kampanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, MGOPS, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, NGO.

31.	Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się wsparciem osób uzależnionych.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ konferencjach, itp. w celu podniesienia umiejętności i kompetencji.	UMiG, GKRPA, MGOPS, PK, KA, PIK, NGO.
32.	Inicjowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi.	Liczba działań podjętych w celu utworzenia w Gminie grupy wsparcia.	UMiG, MGOPS, GKRPA, NGO.
33.	Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).	Liczba opublikowanych artykułów. Liczba upowszechnionych broszur/ulotek.	UMiG, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe.
34.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w szkołach.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	UMiG, placówki oświatowe, PPP.
35.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomani, a także przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej.	GKRPA, MGOPS, KP, SM, PK, placówki oświatowe, ŚŚ, placówki ochrony zdrowia, ZI, PPP.
36.	Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba przeprowadzonych diagnoz.	GKRPA, KP, PK, PIK, KA, MGOPS, ŚŚ, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
37.	Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	MGOPS, GKRPA, UMiG.
38.	Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	UMiG, GKRPA, NGO, MGOKiR, MGBP, placówki oświatowe.

39.	Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej.	UMiG, KP, SM.
40.	Kontynuowanie działalności Świetlicy Środowiskowej oraz inicjowanie powstawania nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	Liczba uczestników Świetlicy Środowiskowej. Liczba organizowanych zajęć/warsztatów itp. Liczba inicjatyw podjętych w celu utworzenia kolejnych placówek wsparcia dziennego.	ŚŚ, NGO, UMiG, GKRPA.
41.	Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	Liczba punktów sprzedaży alkoholu. Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu.	UMiG, GKRPA.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy ustala się wynagrodzenie:
  - a) Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy – 250,00 zł brutto + dodatek funkcyjny – 330,00 zł brutto;
  - b) Zastępcy Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy – 250,00 zł brutto + dodatek funkcyjny – 220,00 zł brutto;
  - c) Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy – 250,00 zł brutto.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa przysługuje:
  - a) za udział w posiedzeniach Komisji,
  - b) za przeprowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Wynagrodzenie będzie wypłacane na podstawie listy obecności.
4. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy przysługuje również zwrot kosztów wyjazdów związanych z wykonywaniem pracy Komisji w terenie oraz kosztów udziału w szkoleniach na zasadach określonych w rozporządzeniu dotyczącym ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Mrocza, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu, urządzeń elektronicznych i innych czynności, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA I GMINY MROCZA NA LATA 2023-2026

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2026 jest Urząd Miasta i Gminy w Mroczy.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2026 realizowany będzie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2026 roku.

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2026 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Mrocza na lata 2023-2026, tj. Urząd Miasta i Gminy w Mroczy na czele z Burmistrzem, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w Mroczy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz przekazanie jej Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Wykorzystane techniki badawcze podczas badania	7
Rysunek 2. Struktura próby badawczej	7
Rysunek 3. Położenie Miasta i Gminy Mrocza na mapie powiatu nakielskiego	8
Rysunek 4. Płeć: N=115	15
Rysunek 5. Płeć: N=69	29
Rysunek 6. Wartość sprzedanego na terenie gminy Mrocza alkoholu w latach 2019-2021 ...	55
Rysunek 7. Wartość sprzedanego na terenie gminy Mrocza alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca w latach 2019-2021	55

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Mrocza w latach 2019-2021.....	9
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021	9
Wykres 3. Wiek: N=115	16
Wykres 4. Klasa: N=115	16
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=115	17
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=115	19
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=115	20
Wykres 8. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=115	21
Wykres 9. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=115.....	21
Wykres 10. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=115	22
Wykres 11. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=115.....	23
Wykres 12. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=115.....	24

Wykres 13. Czy doznałeś/aś oraz stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=115	24
Wykres 14. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=115	25
Wykres 15. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze? (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.) N=115	26
Wykres 16. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=115	27
Wykres 17. Czy wiesz czym jest zakupoholizm? N=115	28
Wykres 18. Czy znasz w swoim najbliższym otoczeniu osoby, które doświadczają problemu zakupoholizmu? N=115	28
Wykres 19. Wiek: N=69	30
Wykres 20. Wykształcenie: N=69	30
Wykres 21. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=69	31
Wykres 22. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=6933	
Wykres 23. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=69... 33	
Wykres 24. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=69	34
Wykres 25. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=69	35
Wykres 26. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=69	36
Wykres 27. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=69	36
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=69	37
Wykres 29. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=69	37
Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=69	39
Wykres 31. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=69	40
Wykres 32. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=69	40

Wykres 33. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=69	41
Wykres 34. Jak często korzysta Pan/i z poniższych urządzeń elektronicznych i Internetu (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier)? N=69	41
Wykres 35. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=69	43
Wykres 36. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i problemu nadwagi lub otyłości? N=69	45
Wykres 37. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy Pana/i zakupy były powodem kłótni z bliskimi? N=69.....	45
Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021.....	46
Wykres 39. Liczba osób nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania lub pomieszczenia policyjnego w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021.....	47
Wykres 40. Liczba osób doświadczających i stosujących przemoc, z którymi GKRPA w Mroczy przeprowadziła rozmowy interwencyjne w latach 2019-2021.....	50
Wykres 41. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021.....	56

SPIS TABEL

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Mrocza na przestrzeni lat 2019-2021.....	10
Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)	11
Tabela 3. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=30.....	17
Tabela 4. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=28.....	18
Tabela 5. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=29	18
Tabela 6. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=17	19
Tabela 7. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=25	20
Tabela 8. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=41	22
Tabela 9. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=38.....	23
Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=40	23

Tabela 11. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=114	25
Tabela 12. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na urządzeniach elektronicznych np. przed rodzicami? N=114	26
Tabela 13. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=42	27
Tabela 14. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=50	31
Tabela 15. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=50	32
Tabela 16. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=50	32
Tabela 17. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=15	34
Tabela 18. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=15	35
Tabela 19. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6 ...	38
Tabela 20. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6	38
Tabela 21. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4	39
Tabela 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=69	42
Tabela 23. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=69	42
Tabela 24. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznacza Pan/i na gry na pieniądze? N=7 ..	43
Tabela 25. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=7	43
Tabela 26. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=69	44
Tabela 27. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mroczy wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021	50
Tabela 28. Liczba osób oraz udzielonych im porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2019-2021	51
Tabela 29. Liczba osób z gminy Mrocza objętych poszczególnymi działaniami Nakielskiego Ośrodka Terapii Uzależnień w latach 2019-2021	52
Tabela 30. Liczba osób z gminy Mrocza objętych poszczególnymi działaniami terapeuty w latach 2019-2021	53

Tabela 31. Liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w województwie kujawsko-pomorskim oraz gminie Mroczka w latach 2019-2021 56

